

Dnr 201-684/2005

Budget/verksamhetsplan 2006 för socialtjänstnämnden del 1

Innehållsförteckning	Sid.
Sammanfattning	3
Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna	5
<i>Insatser för barn och ungdomar</i>	5
<i>Insatser för äldre</i>	22
<i>Insatser för funktionshindrade</i>	25
<i>Insatser för de mest utsatta</i>	33
<i>Rådgivande verksamheter</i>	62
<i>Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen</i>	66
<i>Medarbetarna</i>	68
Utveckla Stockholm	70
Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	71
Bryta segregationen och fördjupa demokratin	74
Ta ansvar för ekonomin	78

Sammanfattning

Mål för verksamheten

Kommunfullmäktiges mål för socialtjänstnämndens verksamhet 2006 – 2008

- Fler kvinnor och barn ska nås av stadens insatser
- Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka
- Fler missbrukare ska förmås upphöra med sitt missbruk.

Satsningar

Utifrån kommunfullmäktiges mål föreslår förvaltningsledningen följande satsningar i socialtjänstnämndens budget 2006 jämfört med föregående år.

Barn och ungdomar i behov av stöd

- Anslag för Barncentrum där våldutsatta barn kan möta alla involverade myndigheter på plats. 3,5 mkr
- Inrättande av Resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer. 1,5 mkr
- För att säkra det yttersta skyddet för målgruppen kvarstår subventionen inom HVB barn och ungdom till stadsdelsförvaltningarna för akut- och jourboende, skyddat boende för flickor/kvinnor samt Duvnäs föräldrastöd. 19,4 mkr

Särskilda satsningar för kvinnor

- Fortsatt prissubvention för stadsdelsförvaltningarna vid Kvinnoavdelningen, Västberga gård. 1,9 mkr
- Projektet skyddat boende för våldutsatta, missbrukande kvinnor vid akut- och korttidsboendet Hvilan. 0,8 mkr

Insatser för missbrukare, hemlösa

- Projekt Puma, som riktar sig till unga vuxna i riskzon permanentas. 1,0 mkr
- Ökat anslag för vård- och boendekostnader vid Enheten för hemlösa på grund av fler äldre och sjuka hemlösa, ökade kostnader för ekonomiskt bistånd till följd av fler boende i träningslägenheter samt fler omhändertagna enligt LVM. 6,0 mkr
- Ökat anslag för bidrag till utomstående organisationer för att stärka dels frivilligorganisationer som arbetar med hemlösa, dels organisationer som arbetar med intressepolitiska frågor. 3,0 mkr
- Maria prästgårdsgata, akutboende för 25 hemlösa samt inrättande av s.k. medborgarkontor för hemlösa. 6,9 mkr
- Fortsatt verksamhet vid Räcksta samt utökning med ytterligare en våning. 4,4 mkr
- Iordningställande av ytterligare 2 våningsplan i Räcksta för referensboende i Stiftelsen Hotellhems regi. 4,2 mkr

- Lotsprojektet, fortsatt verksamhet. 3,0 mkr
- Fortsatt etablering av det tillfälliga boendet vid Flaten camping 1,5 mkr
- Införande av viss prissubvention vid behandlingshemmen Östagar den och Älvis, HVB vuxna. 0,5 mkr
- Fortsatt arbete med självbyggeriprojekt för hemlösa i enlighet med Skeve Hus modellen. Projekteringskostnader 0,5 mkr

Insatser för funktionshinder

- Utökning med en anställning för att administrera den ökade efterfrågan inom enheten för Ledsagarservice. 0,3 mkr

Åtgärder för budgetbalans verksamhetsåret 2006

För att uppnå budgetbalans föreslås följande åtgärder verksamhetsåret 2006.

- Löne- och prisökningar motsvarande 15 mkr finansieras inom varje enhets budgetram genom minskade övrigt anslag, restriktivitet vid återbesättning av vakanser, färre semestervikarier, ökade prestationskrav mm.
- Minskade anslag inom förvaltningsledning och administration för att minska kostnaderna för konsulter och energi motsvarande totalt 2,7 mkr.
- Ej återbesättning av vakanta anställningar inom förvaltningsledning, staben för projekt och utredning samt administration, totalt 2,4 mkr.
- Prisökning vid Ledsagarservice med 23 kr per timme till 277 kr dagtid, vilket innebär att enhetens budget är i balans.
- Kriscentrum för kvinnor, minskad prissubvention med 75 kr för kvinnor och 50 kr för barn, vilket innebär att enhetens budget är i balans.
- Hvilan, prisjustering som innebär att 400 kr debiteras per dygn och innebär att enhetens budget är i balans.
- Räcksta, minskad prissubvention med 100 kr per dygn.

Därutöver finansieras tomgångshyror inom ram. Tomgångshyror har uppstått i samband med avveckling/omstrukturering av verksamhet och uppgår vid ingången av året till 3,6 mkr. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska lokal-kostnaderna och för att kunna anlita specialistkompetens i samband med hyresförhandlingar reserveras 0,3 mkr.

Förvaltningsledningen bedömer att socialtjänstnämnden med föreslagna åtgärder kommer att uppfylla sina mål och åtaganden inom budgetram verksamhetsåret 2006.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Insatser för barn och ungdomar

Barns och ungdomars villkor i Stockholm ska förbättras utifrån en helhetssyn på deras vardag och möjligheten att påverka denna

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten 2006 – 2008 – Fler utsatta kvinnor och barn ska nås av stadens insatser.

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Uppmärksamma barns och ungdomars situation

Socialtjänstnämnden ska på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

Socialtjänstnämnden ska upprätthålla jourverksamheter för stadens medborgare när stadsdelsförvaltningarnas insatser inte är tillgängliga.

Socialtjänstnämnden ska tillhandahålla kvalificerade behandlingsinsatser och på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna erbjuda HVB-platser för barn, ungdomar och deras familjer. (HVB – Hem för Vård eller Boende)

Socialtjänstnämnden ska följa FN:s barnkonventions grundläggande principer om barnets rättigheter och skydd enligt följande.

Barnkonventionen

Stadens reviderade handlingsprogram för barnkonventionen antogs av kommunfullmäktige den 20 september 2004. Handlingsplanen slår fast att Stockholms stad ska arbeta för de fyra grundläggande principerna för FN:s barnkonvention om barnets rättigheter och behov av skydd:

- barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som fattas (artikel 3)
- barnet har rätt att komma till tals (artikel 12)
- varje barn har samma rättigheter och lika värde, ingen ska diskrimineras (artikel 2)
- varje barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6).

I handlingsprogrammet fastslås vidare att ansvaret för tillämpning och spridning av kunskaper kring FN:s barnkonvention och stadens handlingsprogram ligger på samtliga nämnder, bolag och styrelser. Vid framtagande eller revidering av måldokument, handlingsplaner och riktlinjer och andra styrande dokument för stadens verksamheter, ska texternas innehåll och mening vara i linje med FN:s barnkonvention. En kartläggning ska göras av på vilket sätt artiklar-

na i konventionen berör respektive nämnds, bolags eller styrelses verksamhetsområde. Kartläggningen ska resultera i en plan och en åtgärdslista som anger vad som behöver utvecklas, uppmärksammas eller förändras för att barnkonventionen ska förverkligas. Redovisning ska ske årligen i verksamhetsprogrammet.

Plan och åtgärdslista

Socialtjänstnämnden har som ett av sina generella åtaganden att följa FN:s barnkonventions grundläggande principer. En systematisk kartläggning av på vilket sätt artiklarna i barnkonventionen direkt kan kopplas till nämndens verksamhetsområde och dess olika delar ska påbörjas för att på det sättet kunna identifiera förbättringsområden.

Nedan följer en sammanfattande redogörelse över de områden där socialtjänstnämnden redan idag kan konstatera att förbättringar och utveckling är nödvändiga för att säkerställa barns och ungas välfärd ur ett rättighets- och skydds perspektiv. Redogörelsen utgår framför allt från de fyra huvudprinciperna, men också från några övriga artiklar i FN:s barnkonvention som direkt berör verksamheter inom socialtjänstnämndens ansvarsområde. Samtliga förbättringsförslag kommer att följas upp i enheternas specifika uppdrag och åtaganden.

Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som fattas (artikel 3)

- Socialtjänstnämnden ska se över riktlinjer som inte direkt berör barn och unga och andra styrande dokument som har utarbetats inom socialtjänstnämndens ansvarsområde och vid behov förslå revidering av dokumenten enligt intentionerna i FN:s barnkonvention.
- Inför beslut inom socialtjänstnämndens ansvarsområde, ska en konsekvensanalys enligt barnkonventionen göras innan beslut fattas. Detta innebär att en förhandsprövning görs av vilka konsekvenser ett tänkt beslut kan få för barn och unga.
- I socialtjänstnämndens kommande verksamhetsuppföljningar ska det särskilt tydliggöras hur stora resurser som avsatts för barn och unga samt vilka prioriteringar som görs för barn och unga.

Barnet har rätt att komma till tals (artikel 12)

- Socialtjänstnämnden ska inom sitt ansvarsområde utveckla formerna för hur inflytandet och lyhördheten för barns åsikter kan förbättras samt hur information för barn kan förstärkas och göras mer lättillgänglig.
- Socialtjänstnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kompetensfonden utveckla former för genomförandet av utrednings- och uppföljningssystemet för kvalitetssäkring ”barns behov i centrum (BBIC)”.

- Socialtjänstnämnden ska inom sina verksamheter utveckla metoderna för samtal med barn.

Varje barn har samma rättigheter och lika värde, ingen ska diskrimineras (artikel 2)

- Socialtjänstnämnden ska i sitt stadsövergripande uppföljningsarbete särskilt uppmärksamma skillnader mellan olika stadsdelsområden vad gäller resurser och uppväxtvillkor för barn och unga.
- Socialtjänstnämndens drog- och brottsförebyggande verksamhet ska understödja stadsdelsnämndernas förebyggande arbete inom skolan genom insatser som förbättrar skolklimatet samt relationen mellan skola och föräldrar.

Varje barn har rätt till liv och utveckling (artikel 6)

- Socialtjänstnämnden ska vidareutveckla det kunskapsunderlag som bl.a. inhämtas genom de regelbundet genomförda inventeringarna av elevers drogvvanor samt risk- och skyddsfaktorer. Syftet är att öka stadens möjligheter att skydda barn och unga mot olika riskfaktorer.

Skydda barnet mot information och material som är till skada för barnets välfärd (artikel 17)

- Socialtjänstnämnden ska vid utformandet av drogförebyggande information ta hänsyn till de språkliga behoven hos barn som tillhör minoritetsgrupper.
- Socialtjänstnämnden ska vidareutveckla formerna för stödet till stadsdelsnämnderna i deras tillsynsarbete och övervakning av folkölsförsäljning och särskilt uppmärksamma eventuell alkoholreklam som riktar sig till barn eller unga.

Åtgärder ska vidtas i utbildningssyfte för att skydda barn mot alla former av fysiskt och psykiskt våld, skada, övergrepp eller försumlighet (artikel 19).

- Socialtjänstnämnden kommer att fortsätta utbildningen av socialsekreterare inom samtliga programområden inom individ- och familjeomsorgen i att uppmärksamma barnens situation, projektet ”Barnstöd i Stockholm”. Barn i utsatta familjesituationer har rätt att få sina behov av stöd, i grupp eller enskilt, tillgodosedda. Metoder och rutiner för att säkra detta ska utarbetas.
- Socialtjänstnämnden ska fortsätta utveckla Barncentrum för de våldsutsatta barn som behöver gemensam utredning av polis, åklagare, barnpsykiater- och medicin samt socialtjänst. Målet är att denna metod ska vara tillgänglig i hela staden. Ett kunskapscentrum för barn som far illa ska utvecklas i nära anslutning.

Barn som tillfälligt eller varaktigt berövats sin familjemiljö eller för sitt eget bästa inte kan tillåtas stanna kvar i denna miljö ska ha rätt till särskilt skydd och bistånd (artikel 20).

- Socialtjänstnämnden ska, i samarbete med stadsledningskontoret, utveckla familjehemsvården i staden och säkra tillgången på goda, utbildade familjehem.

Adopterade barns särskilda rättigheter (artikel 21)

- Socialtjänstnämnden ska inrätta ett resurscentrum för adopterade barn och deras familjer för att underlätta och stödja de speciella livsvillkor som kan relateras till adoptionen.
- Socialtjänstnämnden ska ansvara för den numera obligatoriska, mer omfattande utbildning som ska anvisas till alla som önskar adoptera barn från annat land. Ca 500 personer beräknas årligen gå denna utbildning omfattande 7 x 3 timmar.

Lämpliga åtgärder ska vidtas för att säkerställa ett barns flyktingstatus och att barnet erhåller lämpligt skydd och humanitärt bistånd (artikel 22).

- Socialtjänstnämnden ska inom nämndens jourverksamhet utveckla rutiner för hur samverkan med andra berörda myndigheter kan förbättras kring asylsökande barn.
- Socialtjänstnämnden ska tillsammans med andra berörda myndigheter utveckla rutiner för insatser kring barn och unga som under en tillfällig vistelse i Stockholm begår brott, där ansvarig vårdnadshavare finns i annat land.
- Socialtjänstnämnden ska tillsammans med andra berörda myndigheter utforma rutiner för arbete med barn som påträffas med att tigga pengar.

Barn med fysiskt eller psykiskt handikapp (artikel 23).

- Socialtjänstnämnden ska inom sina verksamheter uppmärksamma situationen för familjer med barn med särskilda behov. Komplicerad organisation med stödinsatser på flera olika håll i samhället förutsätter samordning av stödinsatserna och bra information till familjen (BUS-policydokument) så att barn med särskilda behov får ta del av stödinsatserna.
- Socialtjänstnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kompetensfonden slutföra utbildningen kring BUS-policyn. Utbildningen syftar till att ge personal från individ- och familjeomsorgen, skolan, omsorgen om funktionshindrade och landstinget ökad kunskap och underlag för ett bättre samarbete.

- Socialtjänstnämnden ska bevaka hur nämndens beslut berör barn och unga med funktionshinder. Förvaltningens handikappråd måste uppmärksammas på att rådet ska beakta ärenden utifrån barnperspektiv.
- Socialtjänstnämnden ska verka för att stödbehovet hos föräldrar med funktionshinder uppmärksammas ur barnet perspektiv, så dessa kan ge sina barn en trygg och stimulerande uppväxt.
- Socialtjänstnämnden ska inom sina verksamheter uppmärksamma barn och ungdomar med funktionshinder genom att verka för att barn och ungdomar med funktionshinder får tillgång till kolloverksamhet.

Barn ska skyddas från olaglig användning av narkotika (artikel 33).

- Socialtjänstnämnden ska bistå stadsdelsnämnderna vid utarbetande av lokala drogpolitiska handlingsplaner.
- Socialtjänstnämnden ska utvidga utbildningsprojektet KOMET till att omfatta samtliga stadsdelsnämnder. Projektet drivs idag med stöd av länsstyrelsen och Socialdepartementets alkoholkommitté och innebär utbildning av ledare av föräldraträningsskolor (föräldrar till barn i åldrarna 3-10 år) samt lärare i ledarskap i klassrummet.

Rehabilitering och social återanpassning av ett barn som utsatts för någon form av vanvård, utnyttjande eller övergrepp ska främjas (artikel 39).

- Mäns våld mot kvinnor drabbar även barn som lever i dessa relationer. Det är också psykisk misshandel att se/höra sin mamma bli misshandlad. Socialtjänstnämnden ska i sina utbildnings- och informationsinsatser inom kampanjen Operation Kvinnofrid även uppmärksamma barnen.
- Socialtjänstnämnden ska fortsätta att utveckla verksamheter för unga brottsoffer i samarbete med Polismyndigheten i Stockholms län.
- Socialtjänstnämnden ska erbjuda personal inom stadens socialtjänst fortbildning på temat traumatiserade och utsatta barn.

Varje barn som misstänks eller åtalas för eller befunnits skyldigt att ha begått brott ska behandlas på ett sätt som främjar barnets känsla för värdighet, stärker barnets respekt för andras mänskliga rättigheter och som tar hänsyn till barnets ålder och önskvärdheten att främja att barnet återanpassas (artikel 40).

- Socialtjänstnämnden ska i sitt uppföljningsansvar för stadens ungdomstjänst fortsätta att stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete genom att erbjuda seminarier och nätverksträffar samt praktisk hjälp med att bygga upp ungdomstjänsten.

- Socialtjänstnämnden ska fortsätta samarbetet med de delar av polismyndigheten som arbetar med gärningsmän under 18 år med syfte att utveckla former för medling mellan den unga gärningsmannen och brottsoffret.

Insatser för barn och ungdomar	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- HVB barn och ungdom	-71,7	71,7	0,0
- Placering- och konsultationsenheten	-12,2	10,1	-2,1
- Familjehemskonsulterna	-2,4	2,4	0,0
- Maria Ungdomsenhet	-18,3	0,9	-17,4
- Precens	-21,7	4,5	-17,2
- Barncentrum	-3,5		-3,5
- Resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer	-1,5		-1,5
Stöd till utomstående organisationer	-5,1		-5,1
Totalt	-136,4	89,6	-46,8

Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administration.

Egna verksamheter

HVB barn och ungdom

Enheten ska i stadens regi erbjuda stadsdelsförvaltningarna ett differentierat och flexibelt utbud av dygnetruntvård, boenden och öppenvårdsverksamheter för barn och ungdomar med psykosociala problem samt deras familjer. Inom enheten finns fyra verksamhetsområden:

Akut, stöd och utredning för barn, ungdomar och deras föräldrar

Eureni Minnes målgrupp är barn 0 – 12 år och deras föräldrar, för akutplacering, utredning eller korttidsbehandling i heldygns- eller öppenvård. Beläggningen beräknas uppgå till 90 %.

Duvnäs Föräldrastöd tar i öppenvård emot gravida-, spädbarns- och småbarnsfamiljer som behöver stöd i föräldraskapet, med fokus på anknytning och samspel. Det finns utrymme för 5 familjer. Duvnäs Föräldrastöd är också en stödresurs adopterade barn och deras familjer. Beläggningen beräknas uppgå till 85 %

Järva stöd och utredning tar emot akuta placeringar och ger stöd- och korttidsbehandling i heldygns- eller öppenvård. Beläggningen beräknas uppgå till 75 %

Jourhemsverksamheten har 2 kontrakterade familjehem som kan ta emot barn 0-10 år, som är aktuella för placering utan föräldrar.

Behandling för barn, ungdomar och familjer

Linggården är ett behandlingscenter som erbjuder heldygnsvård, dagvård/eftervård för ungdomar 11 – 16 år, med psykosociala och/eller psykiatriska problem. Det finns en integrerad skolverksamhet. Beläggningen beräknas uppgå till 85 %.

Giovannis behandlingshem vänder sig till flickor 15 – 20 år med psykosocial och psykiatrisk problematik. Man erbjuder heldygnsvård samt specifika uppdrag i dag-, öppen-, eller eftervård. Beläggningen beräknas uppgå till 85 %.

Stöd och behandlingsboende

BAS behandlingsboende erbjuder dygnetruntboende, kombinerad med mellanvårdsverksamhet, kollektiv och träningslägenhetsboende. Målgrupp är ungdomar 15 – 20 år som av psykosociala eller psykiatriska skäl behöver behandling, stöd och boende.

Bas Arbets- och Studieceter tar emot ungdomar 15 – 20 år, som av psykosociala skäl inte kan tillgodogöra sig sådan undervisning som bedrivs inom ordinarie skola. En daglig verksamhet med behandlarstödd skola, arbetsträning eller praktik.

Surbrunnsgatans stödboende är ett kvalificerat stödboende för småbarnsföräldrar. Institutionen vänder sig till familjer som av skiftande orsaker är i behov av stöd och hjälp i sitt föräldraskap och samtidigt är bostadslösa. Beläggningen beräknas uppgå till 85 %.

Skyddat boende

Kruton är ett kris och utredningscenter för tonårsflickor. Man erbjuder skyddat boende för flickor 13 – 20 år, som på grund av hedersrelaterat våld eller hot om våld från nära anhörig, är i behov av skydd. I boendet ingår skydd, krisbearbetning, omvårdnad och utredning. Arbetar i nära samverkan med frivilligorganisationer, kvinnojourer, polis m.fl. Beläggningen beräknas uppgå till 75 %.

Krutons stöd och rådgivningscenter är en öppen verksamhet som erbjuder stöd- och rådgivning till flickor/unga kvinnor till samma målgrupp som Krutons boende. Erbjuder även stöd och vägledning till personal som möter dessa flickor i sitt arbete inom skola, socialtjänst, ungdomsmottagningar etc.

Fortsatt utveckling inom HVB barn och ungdom

Kommunfullmäktige har i budgeten fastställt att den utveckling som pågår inom HVB Barn och ungdom ska fortsätta. Kommunstyrelsen har även i sam-

band med den översyn som gjorts givit socialtjänstnämnden i uppdrag att utveckla verksamheten i samverkan med stadsdelsförvaltningarna.

För att HVB Barn och ungdom ska kunna möta den utveckling som sker på stadsdelsförvaltningarna när det gäller barn och ungdomar i behov av olika vårdinsatser, har en delvis annorlunda strategi mot tidigare utformats. Denna innebär att enheten har som övergripande målsättning att erbjuda samarbetslösningar och inte enbart institutionsplaceringar. Vidtagna åtgärder i linje med detta är följande.

- En omställning av enhetens verksamheter för barn och familjer har gjorts under 2005. Det övergripande syftet är att utveckla enhetens utbud av barn- och familjeverksamheter så att de motsvarar stadsdelsförvaltningarnas resurser och behov. Verksamhetsområdets samlade resurser gör det möjligt för stadsdelsförvaltningarna att i högre grad välja olika insatser i växel-samverkan eller var för sig.
- Enhetens barn och familjeverksamheter kan nu med en mindre volym än tidigare erbjuda olika omsorgsnivåer och insatsstegar i någon av verksamheterna eller i familjernas hem, exempelvis akuta insatser, stödinsatser och behandling.
- Enheten har tillsammans med utvalda stadsdelsförvaltningar sökt och beviljats medel från kompetensfonden till ett gemensamt utvecklingsprojekt. Syftet är att bättre tillvarata varandras kompetenser och genom en växel-samverkan korta ned institutionsvistelsen. Projektet ger möjlighet för verksamheterna att rikta resurserna mer direkt till hemmaplan och fler klienter kommer att kunna erbjudas insatser både i sin hemmiljö och på institution. Projektet berör både barn och familj samt ungdomsverksamheterna och kommer att pågå under 2006.
- I samverkan med utbildningsförvaltningen och en stadsdelsförvaltning har HVB Barn och ungdom/Bas skraddarsytt insatser i enlighet med de särskilda behov som denna stadsdelsförvaltning har. Dessa insatser kommer att fortgå under 2006.
- I samverkan med utbildningsförvaltningen skraddarsys insatser för ungdomar i gymnasieåldern, som inte kan beredas plats inom skolans reguljära program.

Utöver det utvecklingsarbete som pågår kommer enheten att vidta åtgärder som exempelvis återhållsamhet på kostnadssidan, vakanshållning av tjänster etc. Om detta inte leder till att budgeterad efterfrågan uppnås, överväger förvaltningen att föreslå nämnden reducering av platser inom HVB barn och ungdom.

Tillämpningen av den förändrade arbetstidslagstiftning som träder i kraft januari 2007, kommer att förberedas under 2006. Arbetstidens förläggning kommer att kräva betydande schemaförändringar med ekonomiska konsekvenser som kommer att beröra enhetens priser. En översyn av yrkeskategorier och beman- ning kan bli aktuell.

Placerings- och konsultationsenheten

Enheten har en anslagsfinansierad verksamhet som svarar för konsultation och rådgivning till stadsdelsförvaltningarna gällande val av vårdform i frågor som rör barn och ungdomar 0 – 20 år. Enheten har kunskap om, har insyn i och håller sig ajour med det utbud av behandlingshem, ungdomshem, stödboende, kollektiv och mellanvård, med vilka Stockholms stad tecknat avtal liksom med den egenregiverksamhet som HVB barn och ungdom driver.

Enheten har också en intäktsfinansierad verksamhet som på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna i Stockholm, placerar ungdomar 13 – 20 år, i familjehem och jourhem.

Vidare erbjuds genom enhetens psykolog utredning och bedömning av eventuellt vårdbehov samt samtalsterapi.

Under 2006 kommer enhetens prioriterade områden att vara:

- Kontinuerligt upprätthålla informationsutbyte och diskussion med stadsdelsförvaltningarnas handläggare om tillgängligt vårdutbud, förändringar och nya önskemål.
- Genom nära och kontinuerliga kontakter med vårdgivarna upprätthålla en aktuell kunskap om vårdinnehåll, kvalitet och platstillgång, som är till nytta för stadsdelsförvaltningarna.
- På stadsdelsförvaltningarnas uppdrag finna individuellt anpassade vårdlösningar för barn, familjer och ungdomar med mycket speciella behov.
- Genom aktiv nyrekrytering tillskapa nya platser i familjehem och jourhem. En satsning på att finna ytterligare 3 – 4 jourhem för tonåringar med uttalade beteendestörningar och i behov av hög omhändertagandenivå kommer att prioriteras.

Familjehemskonsulterna

Enheten utför på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna tjänster till i första hand stadsdelsförvaltningarnas familjevård. Det sker genom att enheten är en resurs vid rekrytering, utbildning och handledning av familjehem. Vidare erbjuds utbildning, handledning och konsultativa insatser för familjevårdspersonal. Vissa tjänster utförs även åt länskommuner.

Verksamheten är helt intäktsfinansierad. Förslaget till budget bygger på att flertalet stadsdelsförvaltningar skriver avtal med enheten om att använda sig av de tjänster som erbjuds.

Familjehemskonsulterna medverkar i den stadsövergripande kampanjen för rekrytering av familjehem som genomförs under hösten 2005. Enheten kommer att svara för utbildningar av de familjer som rekryteras.

Enheten fortsätter under 2006 att medverka i det familjevårdsprojekt i S:t Petersburg, som drivs i samverkan med Sida.

Resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer

Under 2005 tillfördes förvaltningen i budget 0,7 mkr till förberedelser av ett resurs- och kunskapscenter för adopterade och deras familjer. En samordnare anställdes i januari och har sedan dess arbetat med frågor som rör området.

Utifrån de kontakter samordnaren har haft med organisationer och verksamheter inom offentlig förvaltning har följande erfarenheter dragits.

- De behov som yngre barn och deras föräldrar har kan tillgodoses från både ideella och professionella krafter.
- För skolbarn och unga vuxna och deras familjer efterfrågas mer möjligheter till stöd och hjälp.
- Föräldragrupper med olika inriktning efterfrågas.
- Utbildningsbehov finns inom socialtjänst, skola och landstingsverksamheter.
- Det finns behov av en fortsatt referensgrupp för samordning och utveckling av olika verksamheters aktiviteter.
- En ”vägvisare” för både familjer och professionella behövs, som kan informera om och förmedla kontakt med de organisationer och offentliga verksamheter som finns inom adoptionsområdet.

Förvaltningen kommer att förelägga socialtjänstnämnden beslutade ett ärende den 13 december 2005 med förslag att förvaltningen får i uppdrag att utveckla Resurs- och kunskapscentret för adopterade och deras familjer. Centret ska stå för samordning av resurser, utbildning, kunskapsinsamlande, följa aktuell forskning inom området etc. Verksamheten ska bedrivas i samverkan med andra myndigheter och organisationer.

Maria Ungdomsenhet

Maria Ungdomsenhet är stadens centrala enhet för ungdomar upp till 20 år som har en missbruksproblematik eller som befinner sig i riskzon för missbruk. Ungdomarna ska vara bosatta inom Stockholm stad eller kommun som har avtal med enheten. Enhetens uppdrag är att komplettera stadsdelsförvaltningarnas och avtalskommunernas arbete med denna målgrupp.

Enheten ska bedriva akutverksamhet, utredning/behandling i öppenvård samt bidra med informations- och utbildningsinsatser. Verksamheten bedrivs i samarbete med Beroendecentrum, Stockholms läns landsting.

Ungdomsuppsökarna/ungdomsjouren inom Maria Ungdomsenhet ska bedriva uppsökande arbete i riskmiljöer och på särskilda platser i staden där ungdomar från flera stadsdelsområden och andra kommuner vistas. Ungdomsjouren ska samordna och ansvara för det uppsökande arbetet inom staden vid extraordinä-

ra situationer. Ungdomsjouren ska till skillnad från Maria Ungdomsenhet bedriva arbetet med sikte på olika problemområden. Uppsökande arbete ska också bedrivas gentemot häktade och anhållna ungdomar.

Under 2006 beräknas antalet akut- och nybesök uppgå till totalt 1 100 besök. Dessa besök åtföljs av uppföljningsbesök och eventuellt vidare utredning/behandling. Antalet behandlingstimmar är främst avhängigt antal akutbesök, tidsbokade nybesök samt antal uppdrag från stadsdelar och avtalskommuner. Totalt beräknas 6 000 timmar för klientbesök. Utöver detta tillkommer kringkontakter med samarbetsparter som t.ex. stadsdelsförvaltningar, ungdomspsykiatri, behandlingshem m.m. I tertialrapporter ska även redovisas antal samtal och typ av samtal till rådgivningstelefonen.

Antalet akut/nybesök har under de senaste åren ökat markant och är snart i nivå med när enheten arbetade gentemot större delen av länet och hade en personalstyrka på ytterligare 10 personer. De ökade prestationerna beror företrädesvis på det utökade samarbetet med stadsdelsförvaltningarna som enheten påbörjade i samband med omorganisationen 2003.

Enhetens deltagande i landstingets akutmottagning dygnet runt är kostnadskrävande då det kräver vikarietäckning vid sjukdom, semester och annan ledighet. Behovet av ständig närvaro i akutmottagningen är inte alltid kostnadseffektivt då akutbesöken på vardagsnätter är få och då många akutbesök på helnätter är av mer medicinsk karaktär.

Med anledning av ovanstående behövs vissa funktioner ses över och då huvudsakligen enhetens deltagande i landstingets akutmottagning dygnet runt.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämnden ger genom organisations- och föreningsutskottet (OFU) bidrag till föreningar/organisationer som arbetar med barn och ungdomar i utsatta situationer. Pengar beviljas bland annat till föreningar som arbetar med att se till att barnen och ungdomarna har ett alternativt nätverk när föräldern/ föräldrarnas omvårdnad brister. Förvaltningen har regelbundna möten med dessa organisationer.

Följande föreningar/organisationer, som arbetar med ett barnperspektiv och ger barn och ungdomar stöd och skydd, erhåller pengar genom nämnden: Ersta Vändpunkten och Hela Människan för arbete med barn till missbrukande föräldrar, Källan för grupparbete med barn till psykiskt sjuka föräldrar, Bryggan för sitt arbete med barn till frihetsberövade och Barnens Rätt i Samhället (BRIS) för sitt arbete med barn i akuta situationer.

OFU ger också ekonomiskt stöd till föreningar som arbetar med ungdomars rätt till överlevnad och deras rätt till utveckling. Bidrag för detta arbete har beviljats föreningar som arbetar med ungdomar som lever i patriarkala familjer och

utsätts för så kallat hedersrelaterat våld. Föreningar som erhåller pengar är bland andra: Terrafem, Kvinnors nätverk, Kvinnors Rätt och Elektraprojektet på Fryshuset.

Förvaltningen kommer under 2006 att genomföra en heldag med fokus på barn, ungdomar och familjer. Då kommer föreningar/organisationer att visa upp sin verksamhet genom seminarier och utställningar. Målgrupp för dessa dagar kommer att vara politiker och anställda inom stadsdelsnämnderna samt socialtjänstnämnden.

Generella stadsövergripande frågor

En huvuduppgift för socialtjänstförvaltningens stab för utredning/projekt är att utarbeta, se över och vid behov föreslå förändringar av riktlinjer och policy för stadens arbete med barn och familj. Särskilt viktigt är att belysa frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen.

Socialtjänstnämnden ska också följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden, samla in och analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Detta gäller bland annat analyser av behov inom olika områden, uppföljning av speciella verksamheter, medverkan i översyn av resursfördelningssystem och nyckeltal samt utbyggnadsfrågor.

Socialtjänstnämnden biträder stadsledningen i ett långsiktigt arbete med förhandlingar med landstinget som syftar till att klargöra kostnads- och ansvarsfördelningen och förbättra samarbetet mellan de båda huvudmännen. Gemensamma arbetsgrupper ska ta fram underlag för beslut om överenskommelser inom samtliga programområden.

Socialtjänstförvaltningen har på uppdrag från samtliga stadsdelsnämnder genomfört en stadsgemensam ramupphandling av ”Dygnetruntvård, mellanvård och öppenvård för barn, ungdomar och familjer”. Från och med 2004 har ca 130 avtal träffats med 92 entreprenörer.

I uppdraget ingår att förvalta och följa upp avtalen. Under 2006 kommer förnyad upphandling att göras av jourhem och mellanvård m.m.

Barn och unga

Socialtjänstnämnden ska under året, utifrån Socialstyrelsens slutrapport om projektet Barns behov i centrum (BBiC), utreda villkoren och fördelarna med att tillämpa BBiC-systemet i Stockholm samt i samråd med stadsledningskontoret komma med förslag och kostnadsberäkningar. Vidare ska nämnden beakta vad som kommer att behöva åtgärdas med anledning av regeringens proposition Barn som bevittnat våld, som väntas bli lämnad till riksdagen under riksmötet 2005/2006.

Socialtjänstförvaltningen har, på uppdrag från samtliga stadsdelsnämnder genomfört en utbildning av kursledare att hålla i obligatorisk föräldrautbildning inför adoption. Kursledarna är anställda i staden som exempelvis socialsekreterare inom barn och ungdom och familjerättssekreterare. I uppdraget ingår att tillhandahålla och administrera föräldrautbildningen under kommande år. Från och med 2006 täcks kostnaderna för adoptivföräldrautbildningen av intäkter i form av egenavgifter från kursdeltagarna med 2.000 kronor per person vilket motsvarar självkostnaden. Ca 500 personer beräknas årligen gå denna utbildning omfattande 7 x 3 timmar.

Förvaltningen kommer att följa utvecklingen inom ansvarsområdet barn och unga och sprida information samt utbyta kunskaper inom området med stadsdelsförvaltningarna och gemensamt med dessa verka för framtagandet av gemensamma begrepp för olika insatser (råd/stöd och vård/ behandling).

Metoder och kvalitetssäkringssystem ska utvecklas för att uppnå likvärdig service och likställighet i bedömningsprocessen i staden inom området barn och familj.

Utbildningar ska anordnas för berörd personal vid stadsdelsförvaltningarna.

Socialtjänstnämnden har ett fortlöpande uppdrag att uppdatera stadens riktlinjer. När det gäller barn- och familjområdet kommer riktlinjerna för kontaktverksamheten att ses över under 2006.

Arbetet med BUS-policyn fortsätter under 2006 (Barn och ungdomar som behöver särskilt stöd från såväl kommunen som landstinget). BUS-arbetet har tydliggjort ett behov av samverkan inte bara mellan kommun och landsting utan också inom kommunen (socialtjänst, skola/förskola, handikapp) och inom landstinget. Nuvarande policydokument löper ut vid årsskiftet och förslås förlängas ytterligare tre år till och med december 2008, dock med vissa kompletteringar.

Socialtjänstnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och kompetensfonden slutföra utbildningen kring BUS-policyn. Utbildningen syftar till att ge personal från individ- och familjeomsorgen, skolan, omsorgen om funktionshindrade och landstinget ökad kunskap och underlag för ett bättre samarbete.

Socialtjänstnämnden har i uppdrag att erbjuda stadsdelsnämnderna utbildning i metoder att upptäcka och möta barn i våldsutsatta familjer, barn till missbrukare och barn till psykiskt funktionshindrade. Genom projektet Barnstöd Stockholm pågår och fortsätter olika utbildnings- och utvecklingsinsatser som främst riktar sig till personal inom verksamheter som direkt arbetar med barn och ungdom samt verksamheter som riktar sig till vuxna med ovanstående problematik. En av målsättningarna med projektet är att lyfta fram barnperspektivet också inom verksamheter som riktar sig till vuxna.

Under hösten 2005 kommer regeringen att lägga fram en proposition till riksdagen om det nationella arbetet med att förebygga smittspridning av HIV /STI. I Hiv/aids-utredningens slutbetänkande föreslogs att det särskilda stödet som hittills utbetalats direkt till storstadsregionerna, Stockholm, Göteborg och Malmö istället ska gå ut som aktivitetsstöd till strategiskt viktiga områden och administreras av Statens Folkhälsoinstitut.

I Stockholms stad finns idag 13 ungdomsmottagningar som vanligtvis drivs av stadsdelsnämnderna och Stockholms läns landsting gemensamt. Huvudsaklig finansiering sker inom befintliga budgetramar men en viktig förstärkning utgörs av de statliga medlen för hiv/aids- insatser. Finansieringen av ungdomsmottagningarnas totala verksamhet måste säkerställas under kommande verksamhetsår då det inte finns några garantier att särskilda statliga medel finns avsatta för ändamålet i framtiden. Arbetet pågår med att utveckla ett gemensamt system för statistik och dokumentation för att förbättra uppföljningen av mottagningarnas arbete.

Regeringens ungdomsbrottsutredning lämnade under våren 2005 sitt slutbetänkande över uppdraget att utvärdera och vidareutveckla 1999 års påföljdsreform för unga lagöverträdare. Bland annat föreslås ungdomstjänst bli en egen påföljd. Socialtjänstnämnden bevakar kommande proposition inom området. Samverkan sker också med Statens institutionsstyrelse kring gruppen unga lagöverträdare med syfte att förbättra innehållet i vården både under och efter en placering på ett särskilt ungdomshem.

Drogförebyggande arbete

I december 2004 antogs STAN-programmet (Stockholms tobaks- alkohol och narkotikapolitiska program) i kommunfullmäktige. Preventioncentrum Stockholm (Precens) kommer under 2006 att erbjuda stadsdelsförvaltningarna råd och stöd att implementera programmet. I stadens budget för 2006 finns bland annat även målsättningen att totalkonsumtionen av alkohol och narkotika ska minska med 20 procent fram till år 2006 för elever i årskurs 9 i grundskolan och årskurs 2 i gymnasiet. Stadsdelsnämnderna ska också ta fram lokala handlingsplaner utifrån egna förhållanden. Precens erbjuder stadsdelsförvaltningarna stöd i dessa uppdrag.

Precens har sedan flera år tillbaka i uppdrag att ansvara för samordnings- och stödinsatser för de drog- och brottsförebyggande samordningarna och de brottsförebyggande koordinatörerna vid stadsdelsförvaltningarna. Det finns nu väl utarbetade rutiner för exempelvis handledning, fortbildning och nätverksträffar då gemensamma frågor kan bearbetas. Precens samverkar i detta arbete också med landstinget, exempelvis med utbildning och kompetensutveckling av samordningarna. Samordningarna spelar en nyckelroll vid implementeringen av de stadsdelsvisa handlingsprogrammen utifrån STAN-programmet.

Vartannat år ansvarar Precens för att en drogvaneeundersökning (Stockholmsenkäten) genomförs i Stockholms skolor. Vintern/våren 2006 är det dags igen. Utrednings- och statistikkontoret (USK) har fått i uppdrag att genomföra enkäten. Arbetet med att ta fram fler modeller för snabb och tydlig redovisning av resultaten fortsätter under nästa år och ska fungera som stimulans och utvecklingsstöd till skolor och den lokala nivån. Precens kommer också att utveckla kontakter med andra forskningsinstitutioner för att få fler analyser gjorda på det rika datamaterialet.

Den årliga informationskampanjen till tonårsföräldrar om drogvanor kommer att genomföras även under år 2006. Då erfarenheterna från de tidigare mediainsatserna är goda kommer i huvudsak samma kanaler och anslag som tidigare år att användas. Denna gång kommer ingen kommunikationsbyrå att användas, utan insatsen kommer att genomföras i egen regi. Målet är att minst hälften av stadens tonårsföräldrar ska delta i någon form av dialog kring tonåringar och riskbeteenden med utgångspunkt i kampanjen.

Ett projekt om tillsyn av folköls- och tobaksförsäljningen i staden pågår med medel från kompetensfonden. Tillsynsansvariga i stadsdelsförvaltningarna har utbildats, och ett samlat datasystem för ärendehantering i staden har tagits fram. Då projektet tar slut i januari kommer förvaltningen i ett särskilt tjänsteutlåtande att lämna förslag på hur det fortsatta stödet till stadsdelsförvaltningarnas tillsynsverksamhet bör konstrueras.

Medverkan i skolans förebyggande arbete

Arbetet med att medverka i utvecklingen av skolornas brotts- respektive drog-förebyggande arbete fortsätter. Precens bistår skolor vid utveckling av arbetslagets förmåga att skapa ett förtroendefullt och tydligt mandat från föräldrarna enligt ett arbetssätt som kallas Guldsitsen. Utgångspunkten är ett icke-paternalistiskt förhållningssätt där skolan kompletterar föräldrarna. Även kollegialitet mellan skolan och socialtjänsten är en viktig del av utvecklingsarbetet. Under året tas en idéskrift fram som beskriver arbetssättet för att underlätta spridningen till fler skolor.

Sedan några år tillbaka pågår ett projekt för att förbättra skolklimatet, göra föräldrar mer delaktiga, utveckla lärarnas pedagogik, stärka arbetslagen, skapa bättre rutiner för samverkan och finna nya alternativ till den traditionella ANT-undervisningen (ANT – Alkohol, Narkotika, Tobak). Denna satsning går under namnet Trestad Skola och har bedrivits i samarbete med Socialdepartementet, Göteborgs och Malmö stad. Arbetet med Trestad Skola fortsätter under året med hjälp av medel från kompetensfonden. Målet för det fortsatta projektet är att intressera fler skolor i staden för att ta ett samlat grepp på det förebyggande arbetet.

I samarbete med Örebro universitet påbörjades implementeringen av Örebro Preventionsprogram (ÖPP) under år 2005. Arbetet kommer under år 2006 i hu-

vudsak inrikta sig på att stödja de instruktörer som utbildats i stadsdelsförvaltningarna så att programmet får större spridning.

Inom ramen för arbetet med det brottsförebyggande programmet har konstaterats att skolan anser sig ha ett brottsförebyggande ansvar men att detta sällan avspeglas i verksamhetstexter eller konkret arbete. Stockholmsskolorna är alltför sällan representerade i det gemensamma lokala brottsförebyggande arbetet. Det brottsförebyggande programmet anger därför skolan som en aktör som bör involveras mer i det brottsförebyggande arbetet på lokal nivå.

Insatser riktade till föräldrar

Komet är en strukturerad modell för föräldrastöd och stöd till lärare och är under ständig utveckling. Kometprojektet och dess verksamhet finansieras helt och hållet med projektbidrag från kompetensfonden och länsstyrelsen samt genom att gruppen åtar sig utbildningsuppdrag åt andra kommuner och Alkoholkommittén. Projektmedlen upphör vid utgången av år 2006.

Syftet med Kometprojektet är att underhålla och stödja samt utveckla, fördjupa, förbättra och stärka uppnådd kompetens och kunskaper hos stadsdelsförvaltningarnas personal. Vidare att utveckla behandlande sociala insatser på hemmaplan för barn och unga, utveckla och förbättra sociala insatser som har forskningsstöd, samt utveckla modeller för varaktigt stöd och kompetensutveckling till individ- och familjeomsorgen inom stadsdelsförvaltningarna.

I samarbete med stadsdelsförvaltningar pågår även utveckling av ”behandlingskomet”, en social insats på hemmaplan som ska kunna erbjudas föräldrar och barn med mer sammansatta och allvarliga svårigheter. Det är också tänkt att anpassa Komet för föräldrar till äldre barn/ungdomar och olika kulturbakgrund. I förlängningen skulle flera evidensbaserade program och metoder kunna utvecklas, förvaltas och spridas med hjälp av Kometgruppen.

Förvaltningen ska under kommande år verka för att Komets utvecklings- och stödfunktion ska fortsätta och bli en del av den reguljära verksamheten efter 2006.

MST (MultiSystemisk Terapi) är ett program för arbete i familjer med ungdomskriminalitet och missbruksproblem. Precens har under en treårsperiod byggt upp två MST-team i Stockholm på projektbasis. MST upphör nu som projekt vid årsskiftet 2005-2006.

Projektet har finansierats med medel från socialtjänstförvaltningen och kompetensfonden. Från och med den 1 januari 2006 kommer stadsdelsförvaltningarna Kista, Rinkeby och Spånga-Tensta tillsammans att driva MST-Järva, teamet kommer vara förlagt inom Kista stadsdelsförvaltning. Enskede-Årsta, Farsta, Maria-Gamla stan och Vantörs stadsdelsförvaltningar kommer att driva MST-Syd, teamet kommer att vara förlagt inom Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning.

Socialtjänstförvaltningen/Precens kommer fortfarande att ha licensen med MST-services, USA, och samordningsansvaret för MST-teamen i Stockholm. Detta innebär bland annat att delta i förhandlingar med den danska MST-organisationen om svensk-dansk samordning och utbildning.

Stödcentrum för unga brottsoffer och medling

Precens bedriver verksamhet för unga brottsoffer respektive unga lagöverträdare – Stödcentrum för unga brottsoffer och medling – vid samtliga tre polismästardistrikt i Stockholms stad. Målet med insatserna är att förebygga brottslighet samt minska de negativa konsekvenserna av brott. Stödcentrum besöks av brottsoffer, lagöverträdare, vittnen och föräldrar. De erbjuds stödsamtal, praktisk hjälp, föräldra/anhörigsamtal och medling. Även rättegångsstöd erbjuds, vilket sker med hjälp av ideellt arbetande juridikstudenter. Verksamheterna bedrivs i nära samverkan med polis och stadsdelsförvaltningar.

Formerna för denna samverkan ska utvecklas under kommande år. Målsättningen är att verka för att alla ungdomar i Stockholms stad erbjuds likvärdigt stöd. Dessutom ska Stödcentrums verksamhet, brottsofferstöd och medling, vidareutvecklas för att uppnå samordningsvinster och samverkansfördelar i hela staden. Därtill ska Precens i samverkan med polismyndigheten och stadsdelsförvaltningar verka för att stödcentrum implementeras i ordinarie verksamhet. Under året kommer en utvärdering av stödcentrums arbete med brottsoffer att genomföras.

I syfte att utveckla bättre metoder i arbetet med unga lagöverträdare anordnar Precens seminarier, utbildningar, konferenser och nätverksträffar för berörd personal inom stadsdelsförvaltningarna. Utbildningsinsatserna bedöms bli särskilt viktiga under 2006 då väsentliga förändringar i påföljdssystemet för unga lagöverträdare väntas träda i kraft från början av år 2007. Utbildningarna kan delvis vara gemensamma med representanter för rättsväsendet (exempelvis åklagare) i syfte att skapa förutsättningar för en bättre samverkan.

Tillsammans med utbildningsförvaltningen kommer Precens att fortsätta anordna riktade samverkansutbildningar för skola-polis-socialtjänst i syfte att stimulera det brottsförebyggande arbetet med ungdomar i de egna stadsdelsområdena.

Insatser för äldre

Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – I arbetet och all verksamhet möta den äldre och dennes behov utifrån en helhetssyn.

Socialtjänstnämnden ska upprätthålla jourverksamhet för stadens medborgare i utsatta situationer när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Insatser för äldre	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- Stockholms äldre- och handikappjour	-39,6	27,5	-12,1
Stöd till utomstående organisationer	-7,5		-7,5
Totalt	-47,1	27,5	-19,6

Därtill kommer kostnader för administration.

Egna verksamheter

Stockholms äldre- och handikappjour

Inom Stockholms äldre- och handikappjour finns verksamheterna *Trygghetsjouren, Larmcentralen och Jourpatrullerna/Akutvak*

Trygghetsjouren handlägger och biståndsbedömer under kvällar, nätter och helger akut uppkomna hjälp- och omvårdnadsbehov, inom äldre och handikappomsorgen.

Larmcentralen erbjuder stadsdelsförvaltningarna tjänster för larmmottagning. Även tjänster som installation och service av trygghetslarm utförs av enhetens teknikavdelning. Installation av en ny larmmottagningsteknik har påbörjats 2006. Genom den nya programvaran kan bland annat bättre statistik lämnas till stadsdelsförvaltningarna. I förlängningen kommer den också att innebära att jourpatrullen och larmteknikerna, kan inhämta uppgifter och rapportera utförda uppdrag direkt till datasystemet, via handdator eller mobiltelefon.

Jourpatrullerna/Akutvak åtgärdar akut uppkomna hjälp- och omvårdnadsbehov under kvällar, nätter och helger, då dessa behov inte kan tillgodoses på annat sätt.

Det metodutvecklingsprojekt som finansieras via kompetensfonden och rör jourhandläggarna kommer att genomföras under 2006. Projektet innefattar metodutveckling i introduktion av nyanställda, utbildning i samtalsmetodik och auskultation i samarbete med stadsdelsförvaltningarnas äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade.

Efter inspektioner av Arbetsmiljöverket på stadsdelsförvaltningar, har bristen på arbetsledning inom handikappomsorgen utanför kontorstid påtalats. Stadsdelsförvaltningar har därför efterfrågat om Stockholms äldre och handikappjour skulle kunna bistå med arbetsledning. Enheten ställer sig positiv till detta. En förutsättning är att stadsdelsförvaltningarna delegerar uppgiften till enheten på samma sätt som äldreomsorgen gjort och att man är beredd att tillföra medel för insatsen.

Äldreomsorg för hemlösa

De äldre och funktionshindrade som Enheten för hemlösa (Efh) ansvarar för bor på Gamlebo, Skarpnäck Care, i servicelägenheter, vårdinstitutioner samt på det nyinrättade det nyinrättade medicinska stödboendet vid Ersta diakonisällskap, Erstabacken. Dessa personer är genomgående mycket somatiskt sjuka, en del har HIV eller aids i kombination med missbruk/psykisk ohälsa. Deras vårdboende kommer att pågå över tid (utom Ersta).

Gruppen äldre och funktionshindrade har ökat varje år, både vad gäller antalet personer och kostnader. 1998 fanns 68 personer placerade inom äldre- och handikappomsorgen. Idag är de dryga 90-talet personer. Kostnaderna för vård och boende har utvecklats enligt följande:

2001	16,9 mkr
2002	18,6 mkr
2003	23,5 mkr
2004	24,4 mkr
2005	23,0 mkr (prognos)

Ökningen mellan 2001 – 2004 har varit 7,5 mkr, som framförallt beror på tillkomsten av boenden för gamla och funktionshindrade genom Gamlebo och vissa serviceboenden. Under 2005 har även Erstabacken tillkommit, där varje plats kostar 1553/dygnet. Efh har 17 placeringar på Gamlebo och 4 platser av Erstabackens 8 platser (september-05).

Att det har skett en viss nedgång i kostnaderna för 2005, trots tillkomsten av Erstabacken, beror på att Efh kunnat föra över ett visst antal äldre personer boende i servicehus till stadsdelsförvaltningarna genom ett förändrat regelsystem. Generellt sätt kommer många av Efh:s klienter att bli både äldre och sjukare, då medelåldern är hög (drygt 50 år) samt att en stor grupp missbrukare är HIV-smittade.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämnden ger genom organisations- och föreningsutskottet (OFU) stöd främst till föreningar som bedriver stödjande verksamhet för invandrade äldre. OFU ger även bidrag till svenska pensionärsorganisationer. Vidare erhåller stadens hemgårdar pengar för sin äldreverksamhet.

De föreningar som arbetar med isolerade medlemmar prioriteras. Syrianska föreningen, Kurdiska äldrecentret och Bosniska Behar är verksamheter som vänder sig till medlemmar som isoleras bland annat på grund av analfabetism. Dessa föreningars medlemmar kommer från länder som varit utsatta för krig, vilket satt djupa spår hos medlemmarna. Föreningarna är behjälpliga med alla möjliga vardagliga bestyr, exempelvis fylla i blanketter, ordna läkartider, läsa myndighetsbrev etc.

Insatser för funktionshindrade

Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Staden ska garantera alla funktionshindrade kvalitativt bra omsorg, vård och service med kontinuitet och likvärdig bedömning oavsett var i staden de bor.

Insatserna ska utgå från den enskildes behov och önskemål och utgöra grunden för den enskilde att kunna leva ett så normalt liv som möjligt. Det ska ges stort utrymme för delaktighet och inflytande över vardagen för den enskilde.

Socialtjänstnämnden ska på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

Socialtjänstnämnden ska på uppdrag av stadsdelarna erbjuda ledsagning för att funktionshindrade på ett meningsfullt sätt ska kunna delta i samhällslivet.

Insatser för funktionshindrade	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- LSS-kollo	-26,6	9,7	-16,9
- Korttidshemmen Drömmen och Navet	-10,8	10,8	0,0
- Enheten för ledsagarservice	-17,5	14,9	-2,6
Stöd till utomstående organisationer	-12,0		-12,0
Utomlänsplaceringar	-107,3		-107,3
Totalt	-174,2	35,4	-138,8
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administration.			

Egna verksamheter

LSS-kollo (LSS-lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) erbjuder stadsdelsförvaltningarna och länskommunerna korttidsvistelse under sommar- och lovverksamhet för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd. Insatsen beviljas enligt LSS 9 § p6.

För deltagarna innebär det rekreation, social samvaro och miljöombyte och för anhöriga avlastning. Totalt finns tillgång till 540 platser på sommaren och 232 på vinterloven.

Stadsdelsförvaltningarnas placeringar är anslagsfinansierade, medan länskommunernas är intäktsfinansierade. Anslaget för verksamheten finns i socialtjänstförvaltningens budget. Stadsdelsförvaltningarna fattar beslut om placeringar som innebär kostnader utöver vad som finns anslag för. I samband med den översyn av socialtjänstnämnden som gjorts, fick kommunstyrelsen i uppdrag att utreda LSS-kolloverksamheten.

Under 2006 kommer åtgärder att föreslås som leder till att verksamheten får en möjlighet till att ha en budget i balans. Målsättningen är som tidigare att alla från Stockholms stad som söker kollovistelse ska kunna erbjudas detta, men vistelsens längd kommer att bli kortare med en till sju dagar för alla kollodeltagare. Kollogården Byle stängs på grund av vikande efterfrågan från målgruppen 16 år och äldre med lindrig-måttlig utvecklingsstörning. Deltagare som tidigare varit vid denna gård kommer att erbjudas plats vid annan gård med liknande inriktning. Genom stängningen samt att vistelseperioderna på efterfrågade gårdar blir kortare kommer enheten kunna frigöra resurser för att erbjuda ytterligare en vistelseperiod för gruppen unga med diagnosen Asperger.

Kvalitetsuppföljning prioriteras både i egenregi- och entreprenörverksamheter. I samband med personaldagar kommer olika utbildningsinsatser kring målgruppens specifika behov och personalens arbetsmiljö att genomföras.

Priset för placeringar från andra kommuner kommer att höjas med c:a 3 % för att täcka kostnadsökningar.

För att verksamheten ska klara ökade hyreskostnader under 2006 hemställer socialtjänstnämnden om 1 mkr.

Korttidshemmen Drömmen och Navet

Navet erbjuder korttidsvistelse för en mixad ungdomsgrupp i åldrarna 12 år och uppåt med fysiska funktionshinder, en del med tilläggshandikapp som t.ex. lindrigare utvecklingsstörning, autism eller andra syndrom.

Drömmens målgrupp är utvecklingsstörda ofta med ett flertal tilläggshandikapp, såsom autism, rörelsehinder, epilepsi och CP-skada etc.

De båda verksamheterna samordnas när det gäller exempelvis rekrytering, utbildning, schemaläggning etc. Drömmen och Navet är helt intäktsfinansierade.

Drömmen och Navet startades ursprungligen genom anhörigmedverkan, för två specifika grupper funktionshindrade. De flesta av dessa ungdomar/vuxna har erhållit boende i gruppboende eller egen bostad. Därför är korttidsboende inte

aktuellt för dem längre. Stadsdelsförvaltningarnas efterfrågan på platser för nya boende på Drömmen och Navet har varit låg.

Under första halvåret 2006 planerar verksamheterna att besöka samtliga stadsdelsförvaltningar och länskommuner som man har avtal med. Syftet är att med dem diskutera behov av korttidsvistelse enligt LSS i nuvarande form, eller om man anser att verksamheten bör omstruktureras, eller utnyttjas på ett annat sätt. Förvaltningen återkommer med förslag till eventuella åtgärder i samband med tertialrapport 2.

Ett brukarråd kommer att inrättas under året.

Enheten för ledsagarservice

Enheten utför på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna ledsagning och avlösarservice enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och socialtjänstlagen (SoL). Enheten utför även ledsagning till Stockholms handikappföreningar. Ledsagningsuppdragen är helt intäktsfinansierade. För att klara kostnadsökningar kommer priset per ledsagartimme att öka med 23 kr.

Enheten har de senaste åren haft en stadigt ökande efterfrågan av sina tjänster och beräknar utföra ledsagning enligt SoL och LSS med drygt 52 000 timmar 2006. Sedan 2002 har det skett en ökning av antalet ledsagningstimmar med 33 %. För att klara mottagandet av beställningar kommer enheten att tillföras ytterligare en befattning som bokningsassistent.

Det blir allt vanligare att enheten får bistå brukare med svår problematik som kräver extraordinära insatser. Tendensen är att det blir allt vanligare att stadsdelsförvaltningarna köper ledsagningsinsatser för människor med exempelvis svåra psykiska problem och demens. Det innebär att samordnarna inom enheten måste lägga ner ett omfattande förarbete, svara för utökad introduktion och handledning till ledsagarna och också se till att dessa får erforderlig utbildning/kompetens för uppdragen.

Personalen deltar fortsatt i EU-projektet ”Lys, kompa och funka” både i basutbildningen och kompletteringsutbildningen. Utbildningen har ökat kompetensen för enhetens uppdrag.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämnden stöder genom organisations- och föreningsutskottet (OFU) ekonomiskt handikapporganisationer. Bidrag ges både till organisationer som ger individstöd och organisationer som bedriver intressepolitiskt arbete.

Fysiska funktionshinder

Inom detta område riktar sig socialtjänstnämndens bidragsgivning till föreningar som arbetar med såväl individstödande insatser som med intressepolitiskt arbete. Många av de föreningar som arbetar inom detta område har sedan lång tid tillbaka stöd från staden.

Sedan två år tillbaka driver Föreningen för dövblinda ett Allaktivitetshus, pengarna för denna mycket angelägna verksamhet kommer från socialtjänstnämnden och Allmänna Arvsfonden.

För organisationer som ordnar ledsagning vid olika aktiviteter i egen regi finns ett särskilt anslag på 800 tkr.

Psykiska funktionshinder

Bidrag ges till 17 organisationer/föreningar som arbetar med stöd till människor med psykiska funktionshinder. Verksamheterna syftar till daglig sysselsättning, kamratstöd och aktivering. Bland dessa finns exempelvis Fountain House och Intresseföreningen för Schizofreni (IFS). OFU ger vidare pengar till föreningar som arbetar lokalt med denna målgrupp. För dessa sex verksamheter står Riksförbundet för social och mental hälsa (RSMH) som huvudman.

Organisations- och föreningsutskottet (OFU) ger vidare stöd till föreningar som driver angelägna verksamheter för personer som drabbats av tvångs- eller ångestsyndrom.

Generella stadsövergripande frågor

En huvuduppgift för socialtjänstnämndens stab är att utarbeta, se över och vid behov föreslå förändringar av riktlinjer och policy för stadens arbete med människor med fysiska och psykiska funktionshinder. Särskilt viktigt är att belysa frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen.

Nämnden ska också följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden, samla in och analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige via socialtjänstnämnden. Detta gäller bland annat analyser av behov inom olika områden, uppföljning av speciella verksamheter, statistikinsamling, bevakning av lagstiftning och rättspraxis, medverkan i översyn av resursfördelningssystem, nyckeltal, paraplysystemet samt utbyggnadsfrågor.

Socialtjänstnämnden biträder stadsledningen i ett långsiktigt arbete med förhandlingar med landstinget som syftar till att tydliggöra ansvarsförhållanden och att förbättra samarbetet mellan de båda huvudmännen.

Socialpsykiatri

I budget 2006 anges en förbättrad livssituation för personer med psykiska funktionshinder som ett viktigt mål. Stadens huvudsakliga ansvar är att se till att det sociala stödet fungerar, främst genom att ordna bostäder och sysselsättning.

Utvecklingen att socialtjänsten får ta ett ökat ansvar för människor med psykiska funktionshinder, som har omfattande stöd- och vårdbehov, ser ut att fortsätta. Ett fortsatt samarbete med landstinget och även rättspsykiatrin är viktigt för att tydliggöra respektive myndighets ansvar för dessa personer.

Under 2005 träffade staden och landstinget en överenskommelse om ansvars- och kostnadsfördelning när det gäller personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik. Denna överenskommelse ska följas upp under 2006.

Under 2005 har ett 20-tal avtal träffats mellan staden och landstinget om gemensamma insatser till psykiskt funktionshindrade inom ramen för särskilt avsatta statliga medel, de s.k. Miltonpengarna. Staben kommer att medverka i uppföljningen av avtalen.

Utifrån bland annat erfarenheterna från överenskommelsen och avtalsprojekten kommer fortsatta diskussioner att föras med landstinget om hur samarbetet ska kunna vidareutvecklas. Till dessa diskussioner ska brukarorganisationer inbjudas.

Under 2006 kommer staben att genomföra en inventering av antalet personer med psykiska funktionshinder samt de behov av insatser som finns. I inventeringen ska samarbete ske med stadsdelsförvaltningar och synpunkter ska inhämtas från brukarorganisationer och särskild vikt läggas vid behovet av boenden och sysselsättningsverksamheter.

Under året ska staben medverka till att ta fram förslag till en förmedling av olika arbets- och sysselsättningstjänster för personer med psykiska funktionshinder.

En viktig uppgift för staden är att utveckla och bygga olika former av stödboenden till psykiskt funktionshindrade. En särskild genomförandegrupp vid socialtjänstnämnden samordnar detta arbete.

Den under 2005 genomförda utvärderingen av verksamheten med personliga ombud ska redovisas under första kvartalet 2006. Staben ska därutöver medverka i uppföljning av projekten med rörliga team.

I samverkan med stadsledningskontoret kommer staben att medverka i den fortsatta översynen av resursfördelningssystemet inom programområdet socialpsykiatri.

Staben medverkar i metod- och kompetensutveckling inom programområdet socialpsykiatri i samarbete med kompetensfonden om bland annat olika utbildningar. I samverkan med FoU-enheten i staden bedrivs ett projekt för att utveckla ett kunskapscenter med tonvikt på sociala insatser till personer med psykiska funktionshinder. Projektet finansieras till och med september 2006 av kompetensfonden. Kunskapscentrets organisatoriska tillhörighet efter projekt-tiden bör diskuteras liksom medelstilledningen.

Omsorg om personer med funktionshinder

Kommunfullmäktige beslutade den 17 oktober 2005 om ”Översyn av resursfördelningssystem för omsorg om personer med funktionshinder”. Beslutet innebär bland annat att ett så kallat nivåkansli ska inrättas vid socialtjänstnämnden. Kansliets uppgift blir att nivåplacera personer som biståndsbedömts av stadsdelsnämnderna. Det nuvarande nivåsystemet, som baseras på tid, ska ersättas av ett system som baseras på den enskildes vårdbehov.

Under år 2006 ska nivåkansliet dels utarbeta ett nytt bedömningsinstrument som utgår från den enskildes omvårdnadsbehov dels nivåbedöma samtliga insatser till berörda personer. Kansliet inrättas som en projektorganisation och ska utvärderas, remissbehandlas och ett förslag om fortsatt verksamhet föreläggas kommunfullmäktige under hösten 2008.

Socialtjänstnämnden beslutade den 23 augusti 2005 att föreslå kommunstyrelsen att inrätta en inspektörsfunktion inom omsorgen om funktionshindrade från och med år 2006. Två av inspektörerna ska enligt förslaget inrättas vid socialtjänstnämnden och ansvara för områdena omsorg om funktionshindrade samt psykiskt funktionshindrade. Den tredje inspektören föreslås få uppdraget att granska tillgänglighetsområdet. Den organisatoriska tillhörigheten, arbetsformer och metod föreslogs utredas vidare av stadsledningskontoret.

En arbetsgrupp under ledning av socialtjänstförvaltningen arbetar för närvarande med revidering av riktlinjerna för insatsen korttidstillsyn för barn och ungdomar över 12 år enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt vissa avtalsfrågor. Arbetet slutförs under första halvåret 2006.

Ytterligare en arbetsgrupp under ledning av socialtjänstförvaltningen – i nära samarbete med motsvarande arbetsgrupp inom äldreberedningen – arbetar för närvarande med att förbättra och förtydliga tillämpningsanvisningar inom avgiftssystemet samt förbättringar av brukarbrev, blanketter och handläggarnas datastöd. Arbetet slutförs första kvartalet 2006.

Under år 2005 har ytterligare två arbetsgrupper under ledning av socialtjänstförvaltningen arbetat med att uppdatera och förbättra samtliga riktlinjer inom omsorgen om funktionshindrade. Arbetet slutförs i början av 2006 och under våren 2006 kommer alla handläggare att erbjudas utbildning i de aktuella förändringarna.

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) utökades den 1 juli 2005 med en paragraf som omfattar dokumentation och anmälningsplikt för LSS-verksamheter. Riktlinjer för dokumentation för utförare inom omsorgen om funktionshindrade har tagits fram. All personal som arbetar i stadens LSS-verksamheter kommer med start i december år 2005 och med fortsättning under våren 2006 att erhålla utbildning i de regler som gäller för dokumentation och anmälningsplikt. Utbildningarna genomförs i samarbete mellan socialtjänstförvaltningen, juridiska avdelningen och kompetensfonden.

Socialtjänstnämnden kommer under första halvåret 2006 att ta fram ett data-program för hanteringen av föräldrars avgifter för barn som stadigvarande bor i familjehem och boenden enligt LSS. Programmet förväntas underlätta för handläggare både inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om funktionshindrade och också leda till en förenklad räkningshantering för den aktuella insatsen.

Under året kommer socialtjänstförvaltningen i samarbete med stadsledningskontorets juridiska avdelning att genomföra två utbildningar i ny rättspraxis för handläggare inom omsorgen om funktionshindrade. Nya handläggare kommer att erbjudas introduktionsutbildningar under året.

Samtliga nämnder och styrelser i staden ska i sina verksamhetsplaner för 2006 ange vilka åtgärder de avser vidta för att förverkliga målen i Handikappolitiskt program för Stockholms stad. Socialtjänstnämnden ska i samarbete med stadsledningskontoret följa upp åtagandena.

Utömlänsplaceringar

Kostnadsansvaret för ca 205 personer med utvecklingsstörning från Stockholms län, placerade av landstinget före kommunaliseringen 1995, ligger för närvarande på socialtjänstnämnden. I ansvaret ingår att följa upp, omförhandla avtal och vårddygnspriser med ett 60-tal olika vårdgivare och kommuner runt om i landet. Nya vårddyngdsmätningar görs vid behov.

Riksdagen beslutade år 2003 om en lag för utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. Denna lag innebär att den kommun, där den enskilde funktionshindrade personen är bosatt och får sina LSS-insatser, erhåller ersättning från ett statligt utjämningssystem. Denna ersättning grundar sig på de uppgifter om LSS- insatser som kommunerna varje år i oktober lämnar till Socialstyrelsen.

År 2006 kvarstår betalningsansvaret för 86 personer vilkas boendekommuner har avvisat att ta över kostnadsansvaret.

Utbyggnad

I stadens budget 2006 anges fortsatt stora behov av om- och nybyggnad av gruppbestäder och alternativa boendeformer för personer med olika funktionshinder. Vidare anges att den centrala samordningen behöver utvecklas och att stadsdelsnämndernas incitament för att bygga dessa bostäder behöver stärkas. En genomförandegrupp, som leds av socialtjänstförvaltningen har i uppdrag att på övergripande nivå inventera möjliga objekt, utarbeta olika programunderlag, granska projektens kvalitet och underlätta genomförandet. Den framtida organisationen och ansvaret för genomförandegrupperna ska utredas av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska också inleda utredning om ett stadsövergripande datasystem för hantering av särskilda boenden samt se över befintliga regler för stimulansbidrag.

Under 2006 kommer staben att fortsätta arbetet med att, i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna, utreda och initiera utbyggnad av bostäder med särskild service för funktionshindrade. I arbetet ingår att utveckla fler och alternativa boendeformer för såväl psykiskt som fysiskt funktionshindrade. Lägesrapport från Genomförandegruppens arbete kommer att lämnas under 2006.

Insatser för de mest utsatta

Staden ska ha en bra omsorg, vård och service för äldre, funktionshindrade och de mest utsatta som bygger på delaktighet, inflytande och respekt för den enskilde individen oavsett var i staden man bor

Kommunfullmäktiges mål för verksamheten 2006 – 2008

- Fler utsatta kvinnor och barn ska nås av stadens insatser.
- Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka.
- Fler missbrukare ska förmås upphöra med sitt missbruk.

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Motverka hemlöshet. Arbeta för att stärka det brottsförebyggande arbetet. Verka för minskat drogmissbruk. Arbeta med åtgärder för att få fler människor i arbete. Samverka med ideella organisationer.

Socialtjänstnämnden ska på uppdrag av kommunstyrelsen utveckla underlag som belyser frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen i staden inom områdena barn och familj, ungdomar, socialbidrag, missbruk, socialpsykiatri och funktionshinder.

För att kunna erbjuda hemlösa olika boendeformer ska socialtjänstnämnden ge bidrag till organisationer som anordnar härbärgesplatser och/eller korttidsplatser för hemlösa eller driver egna boenden (anslags- och intäktsfinansierade boenden).

Socialtjänstnämnden ska skapa boenden för utsatta grupper.

Socialtjänstnämnden ska upprätthålla jourverksamhet för stadens medborgare i utsatta situationer när stadsdelarnas insatser inte är tillgängliga.

Socialtjänstnämnden ska i samarbete med stadsdelsförvaltningarna arbeta för att på speciellt utsatta platser i staden förebygga alkohol- och narkotikamissbruk, prostitution och annan kriminalitet.

Socialtjänstnämnden ska bedriva uppsökande arbete och erbjuda olika former av insatser för missbrukare och hemlösa.

Socialtjänstnämnden ska erbjuda kvalificerade behandlings- och rehabiliteringsinsatser samt på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna erbjuda HVB-platser för vuxna med alkohol- och drogmissbruk.

Insatser för de mest utsatta	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- HVB vuxna	-191,7	191,7	0,0
- START	-36,8	21,1	-15,7
- Enheten för hemlösa	-169,2	15,8	-153,4
- Socialjouren	-14,4		-14,4
- Tak-över-huvudet-garantin	-3,4	2,0	-1,4
- Uppsökarenheten för vuxna	-7,0		-7,0
- Prostitutionsenheten	-4,9	0,4	-4,5
- Jourhavande kurator	-2,3		-2,3
- Kriscentrum för kvinnor	-9,7	2,8	-6,9
- Stadsövergripande boenden (Råcksta, Drevvikshemmet, Triaden, Basboendet Maria Prästgårdsgata, Norrtull, Äldreboendet Gamlebo, Västan och Hvilan)	-79,8	74,2	-5,6
- Operation kvinnofrid	-0,8		-0,8
Stöd till utomstående organisationer varav Stiftelsen Hotellhem – 16,5	-67,4		-67,4
Privata aktörer	-17,5		-17,5
- Planeringshemmet Hammarbybacken			
- Skarpnäck Care			
Totalt	-606,1	308,0	-298,1
Därtill kommer kostnader för staben för utredning och projekt och administration			

Utveckling av nya insatser

Unga vuxna med missbruk

Ett vårdutbud för unga vuxna (18-25år) saknas i socialtjänstförvaltningen. Det är något som stadsdelsförvaltningarna efterfrågar i allt större utsträckning. Socialtjänstförvaltningen driver idag ett antal verksamheter som riktar sig till antingen vuxna eller ungdomar och gruppen unga vuxna hamnar därför ofta mellan stolarna. Förvaltningen kommer att inrätta en projektgrupp för att utreda vilka behov som finns för denna målgrupp och återkomma till nämnden med ett förslag hur förvaltningen inom befintliga resurser kan skapa ett behandlingsutbud för unga vuxna med missbruksproblem.

Egna verksamheter

HVB Vuxna

Enhetens tjänster riktar sig till människor som på grund av missbruk, psykisk ohälsa, kriminalitet eller andra svårigheter behöver en plattform för förändring. I nära samarbete med uppdragsgivarna, i första hand stadsdelsförvaltningarna erbjuder enheten individuellt anpassade tjänster.

Verksamheten omfattar behandlingshem, stödboenden och omvårdnadshem. Därutöver familjehem för vuxna och arbetsrehabilitering. Sammantaget har enheten ca 700 platser, varav omkring 500 platser är dygnetruntplatser. Verksamheten är till övervägande del intäktsfinansierad.

Behandlingshem

Krukis/Örnsberg vänder sig till personer som missbrukar alkohol eller andra droger och som samtidigt lider av psykisk sjukdom eller störning. Det finns 25 platser i heldygnsvård och 3 platser i träningsboende. Förutom behandlingsinsatser har institutionen också en avdelning med 8 platser för tillnyktring och ”pedagogisk” avgiftning, som inte kräver medicinska resurser. Beläggningen beräknas uppgå till 90 %.

Västberga Gård bedriver motivations- och utredningsarbete liksom behandling för personer med narkotika- och blandmissbruk. Där finns även en särskild kvinnoavdelning med 6 platser med ett särskilt behandlingsprogram. Övriga platser avser motivation, behandling och extern behandling. Totalt finns 45 platser. Beläggningen beräknas uppgå till 80% både i motivations/ utredningsdelen och behandlingsdelen.

Östagar den har 12 platser för alkohol- och narkotikamissbrukare. Institutionen tar emot klienter som har metadon- eller subutexbehandling. Institutionen arbetar utifrån ett strukturerat program inriktat på ”vardagslärande”. Beläggningen beräknas uppgå till 83 %.

Älvis/Älvsjöhemmet bedriver 12-stegsbehandling innehållande primärbehandling, återfallsbehandling och förlängd behandling. Målgrupp är alkohol-, drog- eller spelberoende män och kvinnor. Det finns 16 platser. Beläggningen beräknas uppgå till 82 %.

Stödboenden

Ansgariegatan är ett stödboende som erbjuder skyddat boende med stödinsatser för kvinnor med psykosociala och/eller psykiska problem. Det finns 11 platser och dessutom 4 platser i träningskollektiv samt 2 platser i träningslägenhet. Beläggningen beräknas uppgå till 89 %.

Ankaret som har 25 platser vänder sig till klienter med missbruk och lättare psykiska problem. Både kort- och långtidboende erbjuds, där klienterna får

hjälp med att strukturera upp sin tillvaro och träna de färdigheter som behövs för att klara ett eget boende. Förutom platserna i boendet finns tillgång till 2 försöks- och 1 träningslägenhet. Beläggningen beräknas uppgå till 86 %.

Bandhagshemmet är ett stödboende för hemlösa med beroendeproblematik och/eller psykiska funktionshinder. Det finns 63 platser i dygnetrunt boendet, därutöver 7 platser i ett boendekollektiv och ett 20-tal träningslägenheter. Beläggningen beräknas uppgå till 85 %.

Ekens målgrupp är bostadslösa med drogproblematik. Eken har 17 platser i själva stödboendet. Dessutom finns ett träningskollektiv med 10 platser som Eken tillsammans med Ansgariegatan och Riddaren gemensamt ansvarar för. 6 platser är avsedda för kvinnor. Beläggningen vid Eken beräknas uppgå till 85 %.

Linden är ett stödboende med 71 platser för klienter med missbruk och/eller psykosocial problematik. Man erbjuder ett differentierat stödboende innehållande korttidsboende, stödboende och självhushåll. Beläggningen beräknas uppgå till 90 %.

Lönnen har 55 platser och 15 träningslägenheter för klienter med missbruksproblem. Platserna är fördelade på 5 våningar, på en bor bara kvinnor och på en annan klienter som genomgått 12-stegsbehandling. Beläggningen beräknas uppgå till 87 %.

Riddaren är ett stödboende för klienter som genomgår underhållsbehandling med Metadon eller Subutex. Det finns 13 platser på själva boendet men därutöver 6 platser i träningskollektiv, 2 platser i träningslägenhet samt 1 plats i försökslägenhet. Beläggningen beräknas uppgå till 84 %.

Stegsholm har 16 platser för målgruppen manliga heroinmissbrukare med underhållsbehandling med subutex och 14 platser för stödboende för gruppen alkohol- och blandmissbrukare. Institutionen arbetar utifrån två separata program för grupperna. Beläggningen beräknas uppgå till 85 %.

Omvårdnadshem

Edshemmet är ett hem med behandlingsinriktning. Det finns 31 platser för omvårdnad, varav 14 för rörelsehindrade personer. Utöver detta finns 2 platser för lättare avgiftning. Man tar emot klienter med alkohol- och blandmissbruk som har behov av handikappanpassning, man kan ge högre respektive lägre omvårdnad och tillhandahålla lättare avgiftning. Beläggningen beräknas uppgå till 93 %.

Hamnvikshemmet med 27 platser tar emot medelålders/äldre manliga alkohol- och blandmissbrukare. Vården syftar till fysisk och psykisk återhämtning, bryta

social utslagenhet, ge social träning, medverka i planering, ge hjälp och stöd för att på sikt klara eget boende. Beläggningen beräknas uppgå till 92 %.

Ljungbackens målgrupp är klienter med svåra alkoholskador. Det finns 23 platser och verksamheten innehåller ADL-träning, individuella aktiveringsprogram, sysselsättningsterapi, sjukgymnastik etc. Beläggningen beräknas uppgå till 94 %.

Familjehem för vuxna

Familjevård för Vuxna (FamVux) placerar vuxna från 18 år med missbruks-sociala- och psykiska problem i familjehem. Hemmen finns belägna över hela landet. Målsättningen med familjehemsvistelse är generellt social rehabilitering. För närvarande är närmare 100 klienter placerade.

Arbetsrehabilitering

KrAmiMoa är en verksamhet som drivs i samarbete mellan Länsarbetsnämnden, Kriminalvården och *Stockholm HVB Vuxna*. Verksamheten tar emot kvinnor och män som för sin rehabilitering är i behov av arbetsmarknadsinriktade åtgärder. Målsättning är att deltagarna ska finna, få och behålla ett arbete/utbildning samt finna en väg till ett självständigt liv. Varje år skrivs ca 120 deltagare in i verksamheten.

En översyn av verksamheten kommer att göras 2006. Den kommer att gälla de olika myndigheternas del av finansiering av verksamheten men också förvaltningens finansieringsform. Övriga KrAmiMoa i Sverige finansieras helt med anslag medan KrAmiMoa i Stockholm är intäktsfinansierad.

Fortsatt utveckling inom HVB Vuxna

Att stärka och utveckla samarbetet mellan de olika verksamheterna inom HVB Vuxna, kommer att fortsatt prioriteras under 2006. Olika arbetsgrupper har bildats där verksamheter med samma eller liknande målgrupp diskuterar hur vårdutbudet ska både förbättras och effektiviseras. Syftet är att enheten utifrån de uppdrag som kommer från stadsdelsförvaltningar och länskommuner ska kunna erbjuda olika kombinationsmöjligheter i vårdutbudet. Förändringar i omvärlden och utbudet både inom socialtjänstförvaltningen och på stadsdelsförvaltningarna medför en ständigt pågående process om innehåll och vilka målgrupper verksamheterna vänder sig till.

Stödboendehemmen behöver särskilt uppmärksammas då många nya verksamheter inom området tillkommit med för kunden lägre dygnspriser. Utifrån målgruppen och efterfrågan kan förvaltningen eventuellt komma att föreslå en reducering av platsantalet under 2006.

Ansgariegatans, Västberga gårds och Lönnens kvinnoavdelningar kommer under året att, i samverkan med andra verksamheter inom socialtjänstförvaltningen som vänder sig till kvinnor, utarbeta en tydligare struktur i sin verksamhet i förhållande till dessa.

HVB Vuxna har i stort sett haft oförändrade priser till Stockholms stad de senaste två åren. Inför 2006 innebär ökade kostnader som personalkostnader och ökade hyreskostnader att priserna kommer att behöva justeras uppåt. Vilka effekter detta får för enheten är idag svårt att uppskatta. Eventuellt kan vissa omstruktureringar bli nödvändiga.

Ett gemensamt etiskt program för HVB Vuxnas verksamheter kommer att läggas fast under året. Arbetet med detta påbörjades på enhetens planeringsdagar under hösten 2005.

En grupp inom enheten ska arbeta med att ta fram ett förslag till ett kvalificerat gemensamt introduktionsprogram för nyanställda.

Kontakterna med Enheten för hemlösa, stadsdelsförvaltningar och avtalskunder ska intensifieras och inriktas på marknadsföring och tydliggörande av vilket utbud och vilka tjänster enheten kan erbjuda. Även kontakter och samarbete med externa vårdgivare som psykiatrin, landstingets beroendevård och kriminalvården kommer att prioriteras.

En arbetsgrupp inom HVB Vuxna har arbetat med att utveckla en resultat- och uppföljningsmodell, som omfattar utredning, bedömning, behandling och uppföljning. Utifrån denna modell planeras under 2006 ett pilotprojekt för att testa uppföljningssystemen Addiction Severity Index (ASI) och Monitoring Area Phase System (MAPS) att genomföras. HVB Vuxna kommer att vara projektägare i samverkan med några stadsdelsförvaltningar, Enheten för hemlösa, kriminalvården, Beroendecentrum Stockholm, Maria AB och Statens institutionsstyrelse. Tre av HVB Vuxnas verksamheter kommer att medverka i projektet. En förutsättning för genomförande är att medel kommer att erhållas via länsstyrelsen från regeringens samordningsorgan Mobilisering mot narkotika.

En stor del av enhetens personal kommer under året att genomgå den utbildning i kognitiv beteendeterapi (KBT) som arrangeras av Kompetensfonden. Utöver detta planeras utbildningar i återfallsprevention och dokumentation.

Stockholms Arbetsmarknadstjänster (START)

Enheten tillhandahåller Stockholms stadsdelsförvaltningar, andra myndigheter och organisationer efterfrågade tjänster för arbetslivsinriktad rehabilitering och habilitering.

START:s övergripande mål är att förbereda och förbättra möjligheterna för personer med arbetsrelaterad problematik att få eller behålla ett arbete och därigenom klara sin försörjning.

START erbjuder arbetslivsinriktad rehabilitering på egna eller externa arbetsplatser. Individen är i fokus genom att:

- behov beskrivs i individuella uppdrag
- tjänster kombineras så att det individuella uppdraget uppfylls.

START har tillgång till 175 interna och externa rehabiliteringsplatser, för arbetsförmågebedömning/utredning, arbetsträning, arbets- eller yrkespraktik, sysselsättningsarbeten samt träningsplatser för ungdomar mellan 18 och 24 år.

Verksamheten kommer under 2006 att erbjuda en processinriktad rehabiliteringskedja med avgränsade programdelar. Rehabiliteringskedjan syftar till att åstadkomma en gemensam professionell bedömning och en snabbare identifiering av det individuella behovet i en rehabilitering. Därigenom kan klienten så tidigt som möjligt hamna i rätt verksamhet och få del av de resurser som finns för att sedan gå vidare till nästa steg.

Införandet av denna modell kräver både omorganisation (bildande av rehabteam) och ett förändrat arbetssätt. Bland annat måste medarbetarna tillföras ny och fördjupad kunskap inom rehabiliteringsområdet. Ett antal utbildningsinsatser kommer därför att genomföras under 2006.

START fortsätter att utveckla sitt kvalitetsystem med processkartläggningar av enhetens alla tjänster med tillhörande rutiner.

Genom rehabteamet kommer enheten att ta initiativ till att vidareutveckla samarbetet med stadsdelsförvaltningarna om personer med försörjningsstöd.

Team Västerort kommer under 2006 fortsätta att utveckla samarbetet med Stockholms Hantverksförening, stadsdelsförvaltningarna och andra verksamheter som samverkar kring målgruppen arbetslösa vuxna ungdomar mellan 18-24 år.

Då barnbyn Skå nu är avvecklad kommer Team Västerorts åtagande vid barnbyn Skå att upphöra under 2006. Motsvarande uppgifter kommer att finnas inom STARTS övriga verksamheter.

En viktig och prioriterad fråga för START är att få ett förnyat avtal med försäkringskassan, som har aviserat att de påbörjar en ny upphandling i slutet av 2005.

Socialjouren

Socialjouren är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas sociala enheter och ansvarar för handläggning av akuta sociala problem som uppstår på icke-kontorstid. Socialjouren är myndighetsutövare och är den enhet som fattar beslut på icke kontorstid vad gäller ärenden aktuella inom individ- och familjeomsorgen. Till Socialjouren kan allmänheten även vända sig för råd och stöd.

Personer som inte är boende i Stockholm men som är i behov av socialtjänstens insatser tas emot även dagtid.

Socialjouren har det akuta psykosociala ansvaret vid katastrofer, större olyckor och bränder inom Stockholms stad, samt ansvar för att berörd stadsdelsförvaltning aktiveras. Prioriterade frågor under 2006 är följande.

- Öka kunskapen och finna metoder för arbetet med unga kriminella. Socialjouren möter dessa framförallt i samband med LUL-förhör (LUL – lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare).
- Öka kunskapen om nya invandrargrupper.
- Vidareutveckla arbetet med brottsoffer och människor i kris.
- Systematisera samarbetsformerna med polisen, sjukvården, stadsdelsförvaltningarna och andra samarbetspartners.
- Arbeta med hemlösa som söker akut logi på härbärgen genom det pågående TÖG-projektet, i samarbete med Uppsökarenheten för vuxna, Enheten för hemlösa och fyra stadsdelsförvaltningar, finansierat av kompetensfonden.

Tak-överhuvudet-garantin (TÖG)

Under icke-kontorstid ansvarar Socialjouren för att hemlösa som behöver akut logi får en placering. Förvaltningen har i projektform arbetat med fältförlagd biståndsbedömning av personer som söker nattlogi på Maria Prästgårdsgata. Erfarenheterna från denna försöksverksamhet var positiva, varför en ansökan om ett utvidgat TÖG-projekt i samarbete med ett antal stadsdelsförvaltningar ingavs till kompetensfondens kansli.

Socialtjänstnämnden beviljades 2,8 mkr till ett TÖG-projekt, som är ett samarbete mellan Socialjouren, Uppsökarenheten för vuxna och Enheten för hemlösa samt fyra stadsdelsförvaltningar, Liljeholmen, Hässelby-Vällingby, Maria-Gamla Stan och Farsta. Projektet startade den 1 augusti 2005 och pågår till och med den 31 augusti 2006.

Projektet syftar till att förbättra stödet till gruppen hemlösa som bor på härbärgen. Med hjälp av flexibel fältförlagd biståndsbedömning på samtliga härbärgen ökar möjligheterna att planera mer långsiktigt för de hemlösa. Att bo på

härberge under lång tid främjar sällan den enskildes situation. När de hemlösa effektivare kan länkas till stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa för att få del av mer långsiktiga stödinsatser förbättras också deras livsvillkor.

Projektet syftar också till att minska antalet akutplaceringar på härbergen dvs. direktintagen minskar.

Uppsökarenheten för vuxna

Uppsökarenheten för vuxna arbetar individinriktat med att skapa möjligheter för utsatta människor (hemlösa, missbrukare, psykiskt sjuka) att få hjälp av det ordinarie hjälpsystemet.

Uppsökarnas uppdrag är att utgöra en länk mellan klient och stadsdelsförvaltning eller annan enhet inom eller utom staden och ingå som en länk i klientens professionella nätverk. I länkningsarbetet ska uppsökarna sträva efter att överföra en samlad bild av den enskilde klienten och ge underlag till ordinarie handläggare för adekvat bistånd. Länkningsarbete och samordning runt enskilda klienter ska utföras på ett sätt som uppmuntrar samarbete och dialog med samarbetspartners.

Enheten är socialtjänstens yttersta utpost för att nå utsatta människor som behöver stöd eller behöver motiveras att ta emot stöd av det ordinarie hjälpsystemet. Mötet mellan uppsökare och klient är den bärande kraften i arbetet och utgör en process som kräver speciell kunskap och personlig kompetens. Syftet med mötet är att få igång en kedja av processer och åtgärder som leder till att klienten kan tillgodogöra sig det stöd som erbjuds.

I Uppsökarenhetens för vuxna uppdrag ingår att uppmärksamma, identifiera, och lyfta fram brister i hjälpsystemen genom att kartlägga och rapportera om trender, boplatser och andra sociala problem som uppmärksammas genom det fältförlagda arbetet. Dessa uppdrag ska ses som tillfälliga projekt inom den löpande verksamheten och ska genomföras efter verksamhetsmässiga övervägningar från fall till fall.

Uppsökarna ska genom speciellt avdelade resurser ta ansvar för uppföljning och länkning av hemlösa som söker akut logi genom direktintag på stadens natthärbergen. Uppsökarenheten medverkar med två uppsökare i arbetet med att utveckla flexibel fältförlagd biståndsbedömning, samordning, uppföljning och länkning av hemlösa på alla härbergen till och med augusti 2006 inom ramen för TÖG-projektet.

Uppsökarenheten för vuxna har genomfört en kartläggning på Centralstationen och dess närliggande platser och kan konstatera att många hemlösa med tecken på psykisk ohälsa av varierande grad vistas där. Förvaltningen har tillsammans med landstingets team för psykiskt sjuka hemlösa beviljats projektmedel för att intensifiera länkning av dessa hemlösa tillbaka till länskommunerna.

Uppsökarenheten för vuxna kommer under 2006 speciellt att uppmärksamma följande målgrupper:

- Unga vuxna (20 – 25 år) med missbruk och/eller psykisk sjukdom som är en mycket svår fångad grupp. Uppsökarenheten för vuxna kommer bland annat i kontakt med gruppen på landstingets avgiftningsenheter, men gruppen finns också på stadens härbärgen och har fångats upp av samverkansprojektet ”lots för livet”.
- Hemlösa som söker akut logi på härbärgen utan biståndsbedömning från stadsdelarna eller Enheten för hemlösa genom ett pågående projekt finansierat av kompetensfonden.
- Hemlösa med någon form av psykisk ohälsa som vistas på Centralstationen med omnejd, med speciellt fokus på personer från andra kommuner genom ett projekt finansierat av Miltonpengar.

Lots-projektet

Samarbetsprojektet ”Lots för livet” med syfte att lotsa missbrukare till vård innebär att extra resurser tillförts enheten för förstärkt bemanning i samverkan med polis och landsting.

Socialtjänstnämnden ansökte om 1 360 tkr ur centrala medelsreserven för 2005 för att bidra med inledande behandlingsskostnader för personer som sökt behandling under projektperioden. Bidrag ska kunna rekvireras av stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa. Socialtjänstnämnden ansöker om 3 mkr för det fortsatta Lots-projektet under 2006. Kostnaderna avser två lotsar/ samordnare och två veckors inledande behandlingsskostnader för 75 personer. Behandlingsskostnaderna uppskattas till 13 tkr/vecka.

Prostitutionsenheten

Prostitutionsenheten ska arbeta för att minska prostitutionen. Enheten ska ha kunskap om prostitutionens omfattning i staden och kompetens inom området för att kunna erbjuda personal vid stadsdelsförvaltningarna och andra samarbetspartners information och stöd i frågor som rör området. Köpare av sexuella tjänster ska erbjudas rådgivning och stöd. Enheten är ansvarig för utveckling och samarbete med andra i myndigheter i frågor om människohandel.

Prostitutionsenheten har beviljats 500 tkr av kompetensfonden för att kartlägga prostitutionen på nätet och att utarbeta metoder för att nå prostituerade som erbjuder sexuella tjänster på nätet. En delrapport presenteras under 2005. Slutrapporten ska färdigställas under våren 2006. Enheten kommer därefter att erbjuda personal på stadsdelsförvaltningarna stöd och rådgivning i frågor rörande prostitution på nätet. Under 2006 till och med 2007 ska enheten ingå i ett pro-

jekt som delfinansieras av Europeiska socialfonden – Equal för att gemensamt med andra myndigheter och frivilliga organisationer utveckla metoder gällande traffickingfrågor.

Enheten ska under mars 2006 lämna rapport om kartläggning av prostitution på stadens restauranger och barer.

Jourhavande kurator

Jourhavande kurator tar emot akuta krissamtal från stadens invånare under halva dygnet, kl. 15 till 03, året om. Jourhavande kurators verksamhet berör kompetensmässigt bl.a. hälso- och sjukvårdslagens, socialtjänstlagens och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ansvarsområden. En majoritet av de som vänder sig till verksamheten har psykiska problem. Jourhavande kurator har kapacitet att besvara ca 9 000 samtal/år.

Stadsgemensamma boenden

Socialtjänstförvaltningen driver flera boenden för hemlösa där krav på fullständig drogfrihet inte ställs. De boende tillåts inte att använda droger/missbruka inom boendet, men blir inte automatiskt utskrivna om de är påverkade.

Råcksta

Råcksta är ett stödboende för hemlösa i f.d. Råcksta äldreboende. Verksamheten invigdes den 13 december 2004. Ytterligare ett våningsplan har iordningställt och inflyttning pågår för närvarande. Antalet boendeplatser är 55, fördelat på två våningsplan, och innefattar 8 dubbletter avsedda för par. Rummen är möblerade och är försedda med trinett. Råcksta ska fungera som ett lågröskelboende med inriktning på ADL- och boendeträning. Det är således inget permanent boende, men de boende ska kunna bo kvar till dess en träningslägenhet är ordnad. Boendet i Råcksta kommer att utökas med ett våningsplan med cirka 30 platser, som beräknas vara klara i september/oktober 2005.

Beläggningen beräknas uppgå till 90% under 2006.

Avgiften på Råcksta föreslås uppgå till 550 kr/dygn exklusive 70 kr/dygn i egenavgift.

Fortsatt utbyggnad i Råcksta

Råcksta stödboende utgör det steg i boendekedjan som befinner sig mellan lågröskelboende och träningslägenhet. Efterfrågan på platser är stor och stödboendet har fyllts med boende i en mycket snabb takt. Det finns för närvarande en kö av personer som bedömts lämpliga att flytta in på Råcksta. Avsikten med Råcksta stödboende är att öka genomströmningen via härbärgen och lågröskel-

kelboenden till träningslägenheter. Detta förutsätter att antalet träningslägenheter ökar.

Öppnandet av Råcksta stödboende har fallit väl ut och svarar mot ett uttalat behov. Förvaltningen ser utbyggnaden av plan 5 och 6 på Råcksta som en strategisk fråga då det gäller att skapa en sammanhållen boendekedja. På sikt bör detta leda till en minskning av härbärgesboende, om alla delar i kedjan samverkar.

Iordningställande av s.k. referensboende

De två översta våningsplanen, 5 och 6, byggs nu om till ca 60 lägenheter. Kostnaden för ombyggnad av dessa våningsplan beräknas uppgå till 4,2 mkr. På dessa våningsplan kan personer som inte behöver stöd dygnet runt bo och förbereda sig för fortsatt utflyttning. Upplåtelseformen skiljer sig från övriga boendeplan genom att den boende skriver hyreskontrakt och betalar egen hyra.

Fastigheten ägs idag av staden. Socialtjänstförvaltningen har inte rollen att vara hyresvärd för klienter. De två översta boendeplanen kommer att förvaltas av Stiftelsen Hotellhem.

Stiftelsen hotellhem benämner denna provboendeform som referensboende. Verksamheten skiljer sig från ordinärt boende på hotellhem i och med att det ställs krav på nykterhet och boendetiden är relativt kort, ca sex månader. Placering på referensboende sker via socialsekreterare på stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa. Beräknad inflyttning är under första halvåret 2006. Den löpande driften kommer att finansieras av dels de boendes hyresbetalningar, dels av en dygnskostnad på 230 kr som debiteras stadsdelsförvaltning eller Enheten för hemlösa, och som kommer att täcka personalkostnader och övriga driftskostnader.

Lägenheterna kommer inte att hålla hotellhemsstandard då det kommer att saknas full köks- och badrumsstandard. Den närmaste jämförelsen kan göras med Stiftelsen Hotellhems referensboende (tidigare provboende) i Vinsta, där man som hyresgäst får bo under minst sex månader för att kvalificera sig till ett reguljärt hotellhemsboende. Lägenheterna kommer att hyras ut grundmöblerade.

Med tanke på det stora antal lägenheter som tillkommer, kommer sammanlagt fem behandlingsassistenttjänster dagtid att behöva rekryteras. Personalgruppen kommer att arbeta aktivt med fortsatt boendestöd, med in- och utflyttningar samt med att länka över klienter till det reguljära träningslägenhetsbeståndet eller Stiftelsen Hotellhems bostadsbestånd.

Drevvikshemmet

Drevvikshemmet är ett boende med 20 platser. Målgruppen är hemlösa män och kvinnor med såväl allvarliga missbruks- som psykiska problem med behov

av en längre tids skyddat boende. Beläggningen beräknas att uppgå till 92% under 2006.

Triaden

Triaden är ett individanpassat boende med 19 platser för hemlösa män och kvinnor med missbruksproblem och psykiska problem. Beläggningen beräknas att uppgå till 90% under 2006.

Äldreboendet Gamlebo

Gamlebo är ett äldreboende med 29 platser. Målgruppen är hemlösa män och kvinnor över 65 år med missbruksproblem och psykisk ohälsa. Äldre hemlösa ska genom Gamlebo få tillgång till ett särskilt äldreboende som är anpassat till denna målgrupps speciella behov av stöd, omvårdnad och tillsyn samt ge en trygghet som varar till livets slutskede.

Tillämpningsanvisningar har utarbetats av förvaltningen i samarbete med äldreomsorgsberedningen på stadsledningskontoret. Socialtjänstnämnden beslutade att subventionera priset för ålderdomshemsboende under 2003 för att stimulera stadsdelsförvaltningar/enheten för hemlösa att placera personer med lägre omvårdnadsbehov än sjukhem på Gamlebo. Subventionen har därefter höjts ytterligare. Sedan subventionen genomfördes har beläggningen varit hög och beräknas uppgå till 96% under 2006.

Basboendet

Basboendet är ett boende för hemlösa män med 9 platser. Antalet platser kommer att utökas till 12, eftersom det finns en stor efterfrågan på plaster från Enheten för hemlösa (Efh). Verksamheten var tidigare ett samverkansprojekt mellan Stadsmissionen och Efh, men huvudmannskapet överfördes den 1 april 2005 till socialtjänstnämnden. Basboendet tar emot klienter från Efh och flera av de boende har tidigare varit uteliggare. Beläggningen beräknas uppgå till 90%.

Norrtull

Planeringshemmet Norrtull har 18 platser i dygnet-runt-boende av korttidskaraktär för hemlösa män. Tonvikten är lagd på social planering i samarbete med placerande handläggare och klienten själv. Klienter utan klar social planering tas emot och man medverkar vid bedömning och att initiera planering efter en tids boende. Beläggningen beräknas att uppgå till 90% under 2006.

Maria Prästgårdsgata

Stiftelsen Karisma Care driver ett akutboende för hemlösa män och par på Maria Prästgårdsgata 34 A med ekonomiskt bidrag från socialtjänstnämnden.

Samarbetet med Stiftelsen Karisma Care kommer att avbrytas i januari 2006. Socialtjänstnämnden har beslutat att ett akutboende och en öppen dagverksamhet för hemlösa ska drivas i egen regi i lokalerna fr.o.m. den 16 januari 2006. Dagverksamheten är en helt ny verksamhet och socialtjänstnämnden har i ett särskilt ärende ansökt om 2,9 mkr för att finansiera den verksamheten.

Projektering av verksamheten pågår för närvarande. Akutboendet kommer ha ca 28 platser och dagverksamheten ska fungera som ett medborgarkontor där hemlösa utan tidsbeställning kan få information, erbjudas samtal etc. Ombyggnader planeras för att anpassa lokalerna till den nya verksamheten. Beläggningen beräknas uppgå till 85%.

Översyn av avgifterna på akut- och korttidsboenden

En översyn av fastställda avgifter på akut-och korttidsboenden pågår. Som ett första steg ändrades avgiften på Norrtull till 400 kr/dygn exklusive vårdavgift från och med den 1 juli 2005 i samband med att verksamheten flyttade till Räcksta. Den ändrade avgiften har hittills inte påverkat beläggningen på Norrtull. Från och med 2006 föreslås en enhetlig avgift för alla placeringar på akut-och korttidsboendet för kvinnor, Hvilan, med 400 kr/dygn exklusive egenavgift. En fortsatt översyn av övriga avgifter på akut- och korttidsboenden görs under 2006.

Entreprenader

Regelbundna uppföljningar görs med entreprenörerna. Uppföljningarna protokollförs och justeras av båda parter.

Planeringshemmen AB

Hemmet har upphandlats i konkurrens och drivs från och med den 1 april 2002 av Planeringshemmen AB. Socialtjänstnämnden har beslutat förlänga avtalet från och med den 1 april 2005 med ytterligare två år. Verksamheten tillhandahåller akut nattlogi för 10 män och 6 kvinnor samt 10 förlängda akutplatser, som kan bokas för högst 14 dagar. Hemmet har utökat sitt platsantal för akuta logiplaceringar genom Socialjouren med ytterligare 6 härbärgesplatser för män. Det medför att tak-över-huvudet-garantin lättare kan upprätthållas.

Målsättningen med verksamheten är att i samverkan med berörd stadsdelsförvaltning och Enheten för hemlösa bedriva ett offensivt planerings- och motivationsarbete med klienter för att försöka bryta ett destruktivt levnadsmönster.

Planeringshemmen AB uppfyller mer än väl prestationerna enligt gällande avtal. Beläggningen på manssidan överstiger 100%. På kvinnosidan varierar efterfrågan, men de kvinnor som tas emot på Planeringshemmet är i mycket dålig kondition och tas ofta inte emot på andra institutioner.

Planeringshemmen AB vann kvalitetsutmärkelsen 2004 i klassen övrig vård och omsorg. Priset delades med Sociala enheten på Norrmalm stadsdelsnämnd.

Skarpnäck Care AB

Socialtjänstnämnden har från och med den 1 januari 2005 avtal med Skarpnäck Care AB om drift av 45 förlängda akutplatser i form av dygnetruntboende med uppföljning och planering för hemlösa vuxna män med missbruks- och/eller psykiska problem samt möjlighet att överbelägga med 10 platser i form av akut nattlogi för akut logisökande hemlösa.

Verksamheten tar emot män som fyllt 20 år, som är hemlösa och som har/haft missbruksproblem och/eller psykiska problem. Vidare åtar sig Skarpnäck care AB enligt avtalet att med kort varsel tillhandahålla 10 extraplatser för logisökande hemlösa.

Avtalet löper på tre år med möjlighet till två års förlängning.

Insatser för kvinnor

Kriscentrum för kvinnor

Kriscentrum har i uppdrag att arbeta med kvinnor med eventuella barn, som varit utsatta för fysiskt, sexuellt och psykiskt våld av en närstående man. Uppdraget innebär följande.

- Tillhandahålla ett skyddat boende för kvinnor och eventuellt medföljande barn.
- Tillhandahålla en jourtelefon, öppen dygnet runt.
- Tillhandahålla en kostnadsfri öppen samtalsmottagning för våldsutsatta och våldtagna kvinnor. Besöken på samtalsmottagningen är kostnadsfria och kvinnorna har rätt att vara anonyma.
- Vara ett resurscentrum för frågor rörande våldsutsatta kvinnor.

Kriscentrum för kvinnor har 10 platser i det skyddade boendet. Budgeten är beräknad på att beläggningen uppgår till 90% under 2005.

Den öppna mottagningen ska ta emot ca 35 besök per vecka.

Avgiften för 2006 för skyddat boende föreslås att utgöra 575 kr/dygn för kvinna och 250 kr/dygn för barn.

Västan

Västan är ett stödboende för 6 – 8 hemlösa kvinnor med missbruk och psykisk problematik. Boendeenheten har ett nära samarbete med beroendevården och psykiatrin och man har även ett samverkansavtal. Avsikten är att vid behov

kunna få tillgång till medicinsk och psykiatrisk bedömning och vård dygnet runt. Platsantalet kommer att utökas till 12 platser under 2006. Beläggningen beräknas att uppgå till 87% under 2006.

Intraprenad

Hvilan

Hvilan är ett akut- och korttidsboende för 18 kvinnor med möjlighet till 2 extraplats vid hög beläggning. Verksamheten har upphandlats i konkurrens. En intraprenadöverenskommelse tecknades från och med den 1 maj 2001. Socialtjänstnämnden har förlängt intraprenadavtalet med två år till och med den 30 april 2006.

Under januari 2004 genomfördes i samarbete med Kriscentrum för kvinnor en utbildning av personalen på Hvilan med fokus på hur arbetet med målgruppen våldsutsatta kvinnor kan förbättras. Ett stort antal hemlösa kvinnor som kommer till Hvilan har, förutom psykiska problem och/eller missbrukarproblem, också blivit utsatta för våld. Från och med 2005 avdelas 3-4 platser för missbrukande våldsutsatta kvinnor, som behöver ett akut boende och skydd.

Socialtjänstnämnden har beviljats medel från länsstyrelsen till ett tvåårigt projekt med att utveckla arbetsmetoder för våldsutsatta missbrukande kvinnor. Två behandlingsassistenter arbetar med målgruppen på Hvilan. Förvaltningen ansöker om 750 tkr för 2006 ur centrala medelsreserven för att finansiera metodutveckling och platserna i det skyddade boendet.

För närvarande gäller tre olika prisnivåer på Hvilan. De olika avgiftsnivåerna innebär mycket administration. De har också bidragit till att handläggare på stadsdelsförvaltningar inte vill placera våldsutsatta kvinnor på det skyddade boendet, som har förstärkta personalresurser, eftersom kostnaderna är högre där. De vill istället placera kvinnan i det ordinära dygnet-runt-boendet på Hvilan till en lägre avgift. Förvaltningen förslår därför att en enhetlig avgiftssättning för alla placeringar på Hvilan införs från och med 2006 med en avgift på 400 kr/dygn exklusive egenavgiften från och med dag 1.

Egenavgiften är 149 kr/dygn när dygnet-runtboende och full kost ingår och 50 kr/dygn om det enbart rör sig om nattlogi. Det är viktigt att alla kvinnor får ett bra och adekvat omhändertagande oavsett problematik. Den faktiska kostnaden för boendet på Hvilan är 1 240 kronor/dygn, vilket innebär en hög subvention trots ändrad avgift.

Beläggningen beräknas uppgå till 85%.

Våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik

Kriscentrum för kvinnor och kvinnojourer tar inte emot våldsutsatta kvinnor med missbruksproblematik. I syfte att förbättra villkoren för denna grupp kvinnor har socialtjänstförvaltningen sökt och fått medel från länsstyrelsen för att driva ett tvåårigt metodutvecklingsprojekt.

Projektet omfattar två delar som inbördes är beroende av varandra. Dels har Hvilan, stadens akutboende för kvinnor, inrättat några platser för våldsutsatta kvinnor där två behandlingsassistenter anställts för att speciellt möta kvinnornas behov. Dels kommer en metodutvecklingsgrupp att arbeta en halv dag per vecka med syfte att ta fram metoder för arbete med kvinnor med denna komplexa problematik. Metodutvecklingsgruppen består av de två behandlingsassistenterna på Hvilan, två representanter med erfarenhet av att arbeta med våldsproblematiken, två representanter från missbrukarvården samt en projektledare från Preventionscentrum Stockholm (Precens).

Operation kvinnofrid

Stadens deltagande i myndighetssamverkan Operation Kvinnofrid i Stockholms län fortsätter under 2006. Stadens representanter ska även arbeta för en myndighetssamverkan angående våldtagna kvinnor inom ramen för Operation Kvinnofrid. Ett förslag om ett reviderat handlingsprogram för stadens arbete inom Operation Kvinnofrid kommer att lämnas till socialtjänstnämnden under år 2006. Handlingsprogrammets innehåll samordnas också med stadens brottsförebyggande program och med folkhälsoprogrammet.

Utbildningsinsatser

Förvaltningen har fått medel från stadens kompetensfond för att i samråd med stadsdelsförvaltningarna genomföra kompetenshöjande utbildningar om mäns våld mot kvinnor för personalen inom förskolan, grundskolan och socialtjänsten. Genomförandet har påbörjats under 2005. Kurser genomförs även som gemensamma stadsövergripande eller regionala utbildningar till personalgrupper som arbetar inom äldreomsorgen, med funktionshindrade, i skolan och med utsatta ungdomar och barn. Utbildningar som riktar sig till förskolepersonalen samordnas med projektet "Barnstöd Stockholm" inom socialtjänstförvaltningen.

Både i kompetenshöjande utbildningar och det stadsövergripande handlingsprogrammet i kvinnofridsfrågor, som för närvarande revideras för att läggas fram under 2006, uppmärksammas problematiken kring så kallat hedersrelaterat våld och våldet i samkönade relationer.

Ett projekt inom Mobilisering mot narkotika har utmynnat i rapporten "Mäns våld mot missbrukande kvinnor – ett kvinnofridsbrott bland andra". Med utgångspunkt från rapporten kommer tre identiska utbildningsdagar att anordnas.

Dessa är riktade speciellt till personer som arbetar med missbrukare och kommer att anordnas i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Bemötande av män som utövat våld mot kvinnor

Det är angeläget att insatser riktas till de våldsutövande männen. Flera stadsdelsförvaltningar har tagit initiativ till sådana insatser tillsammans eller enskilt. Erfarenheter av "Järva kvinnofridsprojekt" och andra projekt och behandlingsmetoder, också från andra länder, kommer att spridas och samordnas under år 2006 i samarbete med stadsdelsförvaltningar och Stiftelsens Manscentrum samt andra professionella mansorganisationer i Sverige och andra länder. Det är viktigt att socialtjänstförvaltningens egen personal på institutioner, behandlingshem och andra verksamheter tar del av dessa erfarenheter och kunskaper.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) beviljar bidrag till två verksamheter, som arbetar med stöd och skyddat boende för våldutsatta kvinnor och deras barn, Alla Kvinnors Hus och Systerjour Somaya. Dessa verksamheter är mycket efterfrågade och ibland tvingas de ansvariga säga nej till hjälpsökande.

OFU beviljar vidare bidrag till verksamheter som riktar sig till kvinnor som utsätts för hedersrelaterat våld. Föreningar som erhåller pengar för detta är Systerjouren Somaya, Kvinnors Nätverk, Kvinnors Rätt, Terrafem och Elektraprojektet.

Afrikanska kvinnors nätverk (7 föreningar) erhåller pengar för arbete med kvinnors hälsa, information mot könsstympning samt för prostitutions- och hiv-förebyggande insatser.

Insatser mot hemlöshet

Under 2006 kommer förvaltningen att fortsätta arbetet med att utveckla långsiktiga och permanenta boenden. Ett centralt mål är att hemlösa ska kunna erbjudas stadigvarande boenden i stället för tillfälliga och akuta lösningar. Viktigt är också att staden kan erbjuda hemlösa en flexibel och adekvat boende/vårdkedja, så att den enskildes speciella behov kan tillgodoses. Nu finns även förvaltningens rapport "Boendetrappan" till hjälp i arbetet med utbyggnaden av olika boendeformer. Några av de frågor som särskilt kommer att vara på dagordningen under 2006 är följande.

Ta fram boenden med olika former av boendestöd, även med möjligheten för de hemlösa att själva delta i byggandet genom självbyggeriprojekt.

Under första halvåret kommer stadens första sju s.k. Skeve hus, dvs. småhus, att bli färdigställda. Den primära målgruppen för detta boende är hemlösa som inte fungerar i kollektiva boendelösningar och lägenheter. I och med denna boendeform breddas boendetrappan så att den passar fler. Förvaltningens uppdrag är att fortsätta utveckla småhus på ytterligare 2 – 3 platser med 6 – 8 hus per plats. Boendestödet planeras i första hand att skötas av ett mobilt team.

Förvaltningen planerar också för boendelösningar i befintliga servicehus, där det på flera håll i staden finns outhyrda lägenheter. Den tänkta målgruppen är här äldre hemlösa som klarar sig hyggligt bra med visst boendestöd. Förhoppningen är att hemlösa ska kunna erbjudas detta boende i åtminstone ett servicehus under året.

Förvaltningen har tittat närmare på olika projekt där självbyggeri ingått som en del i processen. Erfarenheter har bland annat hämtats från stiftelsen Bygg din framtid. Det som tydligt framkommit är att det ofta rör sig om arbetsinsatser inomhus i lägenheterna, som till exempel målning och tapetsering. Inom projektet Stockholmsmodellen, där staden samverkar med klientrörelsen, är en del boende med och renoverar egna och andras lägenheter. Förvaltningen kommer framöver att särskilt beakta möjligheten att engagera de boende själva vid varje ny verksamhet.

Stiftelsen hotellhem är en viktig aktör i staden för att ta fram boenden som leder in på den öppna bostadsmarknaden. I Råcksta blir cirka 60 träningslägenheter färdigställda under året, med Stiftelsen hotellhem som ansvarig hyresvärd. Våningsplanen kommer att drivas som s.k. referensboende liknande det Stiftelsen hotellhem redan har i Vinsta. Därutöver färdigställer Stiftelsen hotellhem ca 70 träningslägenheter i Älvsjö under våren 2006, dvs. ett totalt tillskott av 130 träningslägenheter. I Stadshagen planerar Stiftelsen hotellhem att inrätta ett hotellhems- och stödboende/omvårdnadsboende inom låghusdelen av befintligt bostadshotell. Renoveringen beräknas komma igång under året. Stiftelsen kommer att begära om anslag för denna verksamhet.

Stiftelsen hotellhem erhåller årligen en ersättning från staden för de merkostnader som följer av stiftelsens specifika sociala verksamhet. År 2005 uppgår anslaget till 16,5 mkr. Detta gäller i första hand de 225 platser som finns som stödboende (omvårdnadsboendet), cirka 18 procent av det totala platsantalet stiftelsen har. Stiftelsen har under 2005 inkommit med en framställan om anslag för sociala merkostnader för stödboendet för år 2006. Stiftelsen önskar få kompensation för pris- och lönehöjning med 1,2 mkr. Det finns inga möjligheter att inom socialtjänstnämndens ram öka bidraget till Stiftelsen Hotellhem. Förvaltningen föreslår att hemställan överlämnas till kommunstyrelsen.

Utöka lågtröskelverksamheter och öppna verksamheter, gärna i samverkan med andra nämnder och/eller frivilligorganisationer.

Under senaste åren har utbyggnaden av lågtröskelboenden varit hög och det finns därför idag inte någon brist på denna boendeform.

Under hösten 2005 färdigställdes plan två på Räcksta stödboende, ett lågtröskelboende för lite mer motiverade hemlösa. Därmed har totalt cirka 55 nya lågtröskelplatser tillkommit i Räcksta sedan december 2004. Basboendet på Kungsholmen, där hemlösa med behov av mycket stöd bor, kommer att byggas ut med tre platser. Under 2006 tillkommer också 15 nya platser för hemlösa på Hamnvikshemmet i Nynäshamns kommun.

Somatiskt mycket sjuka hemlösa fick tillgång till åtta platser på medicinskt stödboende vid Ersta diakonisällskap från och med mars 2005, Erstabacken, där staden och landstinget samverkar och gemensamt står för finansieringen på 12 mkr/år brutto.

Tidigare har behovet av fler platser liknande Gamlebo uppmärksammats. Det finns idag en kö till Gamlebo, dock mycket mindre än för ett år sedan. Under den tid personen står i kö, brukar berörd stadsdelsförvaltning respektive Efh lösa boendet på andra sätt. Idag ser det därför inte ut som staden är i behov av ett ytterligare Gamlebo. Däremot behöver förvaltningen noggrant följa utvecklingen av behoven, så att beredskap finns vid större förändringar.

På Maria Prästgårdsgata, i Karisma Cares f.d. härbärke, startar förvaltningen ett akutboende samt ett medborgarkontor för hemlösa under första kvartalet 2006. Medborgarkontoret är en tydlig utveckling av dagens befintliga dagverksamheter. Här ska hemlösa utan tidsbokning kunna få stöd av socialsekreterare, ha tillgång till Internet m.m. I anslutning till lokalerna finns landstingets vårdcentral för hemlösa – Hållpunkt – samt förvaltningens Uppsökarenhet för vuxna. Samarbetet mellan de nämnda verksamheterna kan också stärkas genom närheten till varandra.

Fortsätta utveckla samarbetet med landstinget, frivilligorganisationer och andra aktörer

Den grupp hemlösa som idag bor på bland annat härbärgen har i allt högre grad allvarlig psykisk problematik och/eller missbruksproblem. Trots utbyggnad av olika boendeformer, minskar inte antalet härbärgesboende.

Ett led i arbetet för att förbättra insatserna för de hemlösa på härbärgena är TÖG-projektet, ett samarbete mellan förvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och de frivilligorganisationer som driver härbärgena. Projektet går bland annat ut på att bättre länka hemlösa till aktuell stadsdelsförvaltning/Efh för att få till stånd en vettig planering för personen. Stadens garanti för tak-över-huvud (TÖG) har därmed kunnat utvecklas med en flexibel och fältförlagd biståndsbedömning.

Förvaltningen har fått del av de s.k. Milton-pengarna, för att kunna stärka stödet för bland annat hemlösa med psykisk problematik. För staden som helhet har medel också avsatts i tidigare års bokslut för utbyggnad av insatser för hemlösa som är psykiskt funktionshindrade. I arbetet med hemlösa med psykiska problem och/eller missbruksproblem behöver samarbetet med landstinget ytterligare förbättras.

Utreda förutsättningar för att införa personliga ombud för hemlösa

Enligt budgeten för 2006 ska förutsättningar för att införa personliga ombud för hemlösa utredas. Idag finns två personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionshinder.

Från och med den 25 april 2003 till och med den 24 april 2005 har Stadsmissionen ansvarat för driften av två personliga ombud för hemlösa. Ett nytt avtal har tecknats med Stadsmissionen för tiden 25 april 2005 till och med den 31 december 2005, varefter projektmedel för verksamheten från länsstyrelsen enligt nu gällande beslut upphör. Det kommer därefter enligt länsstyrelsen att bli en fortsättning med statliga medel till verksamhet med personliga ombud för psykiskt funktionshindrade från och med 2006. Medel beviljas för ett år i taget för befintliga verksamheter med personliga ombud. Avtalet med Stadsmissionen kommer att förlängas för 2006 och en ny upphandling genomförs under 2006.

De personliga ombudens arbetsuppgifter är bland annat att tillsammans med klienten identifiera och formulera behovet av vård, stöd, service och sysselsättning, att tillsammans se till att olika huvudmäns insatser planeras, samordnas och genomförs och att på den enskildes uppdrag ordna möten med de organisationer som kan bidra till att höja livskvaliteten.

Regelbundna uppföljningar äger rum med Stadsmissionen. De personliga ombuden har knutit kontakter med ca 50 hemlösa. De har ett gott samarbete med handläggarna på Efh, utför ett bra arbete med klienterna och är en viktig länk mellan klient och socialtjänst och/eller annan hjälpinstans.

Ett stödboende för enbart kvinnor bör inrättas

Hemlösa kvinnor är dubbelt utsatta, bland annat utsätts de för misshandel och övergrepp i en större omfattning än män. Utbudet för hemlösa kvinnor är idag tre akutboenden, varav ett också erbjuder korttidsplatser (Hvilan), totalt 34 platser. Dessa platser utnyttjas inte fullt ut. Förutom akut- och korttidsboendena finns idag ett antal stödboenden för enbart kvinnor; Västan (Stadsgemensamma boenden) med 10 platser, Ansgariegatan (HVB Vuxna) med 11 platser, Lönnen (HVB Vuxna) 10 platser för kvinnor på en egen våning. Inte heller dessa har full beläggning. Enheten för hemlösa har ett stödboende för enbart kvinnor på Vale, dessutom ett nystartat vård- och boendeprojekt i Bromma för

kvinnor. Därutöver driver förvaltningen ett behandlingshem för enbart kvinnor, Västberga (HVB Vuxna) med 6 platser.

Det är viktigt att utveckla metoder för att fånga upp kvinnorna bättre. På Hvilan pågår en sådan utveckling. Personalen har där vidareutbildats i att arbeta med hemlösa missbrukande kvinnor som är våldutsatta. Förvaltningen anser att det behövs en ”Boendetrappa” särskilt för kvinnor för att bättre kartlägga och analysera det utbud som finns. Därefter bör eventuell utbyggnad ske. Underlag för utbyggnad kommer att utarbetas under första kvartalet 2006.

Projekt för husvagnsboende hemlösa

För att nå grupper av hemlösa som förvaltningen tidigare inte lyckats etablera kontakt med, har ett projekt inom Uppsökarenheten för vuxna inletts. Cirka 15 – 20 hemlösa fördelat på 10 husvagnar har tillfälligt givits tillåtelse att bo på en iordningställd campingplats i Flaten. Under tiden, till och med september 2006, pågår ett aktivt motivationsarbete för att finna bättre boendelösningar för samtliga. Det sociala arbete som sedan januari 2005 bedrivits har bland annat lyckats lägga grunden till en god relation mellan de husvagnsboende och socialarbetarna. Detta har resulterat i att flera husvagnsboende har flyttat till andra boenden, bland annat till familjehem och stödboende. De goda relationerna är en viktig förutsättning för att lyckas i det fortsatta arbetet med att motivera flera av de husvagnsboende till andra, mer varaktiga lösningar.

Begränsa inflödet av nya hemlösa

Ett ytterst viktigt led i arbetet med att minska hemlösheten är att stoppa ”inflödet” av nya hemlösa. Insatserna för att lyckas med detta är självklart många och behöver engagera hela samhället. Ett sätt är att stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete för att förhindra vräkningar. Med seminarier och erfarenhetsutbyte kan goda exempel spridas. Förvaltningen planerar för ett sådant seminarium under 2006. Därutöver har förvaltningen ett uppdrag att se över vad som i sin helhet behöver göras för att förebygga vräkningar.

I ett projekt med Rainbow, klientrörelsernas paraplyorganisation, arbetar förvaltningen med en helhetsmodell för boende, sysselsättning och fritid. Målgruppen är personer som genomgått rehabilitering för missbruk och som vid avslutad institutionsvistelse saknar bostad. Projektet avslutas under hösten 2006, och verksamheten förväntas då vara ekonomiskt självgående.

För att få vård/boendekedjan att fungera i sin helhet behövs god tillgång till tränings- och försökslägenheter. De senaste åren har tillgången på dessa lägenheter ökat markant, både för staden som helhet och för Enheten för hemlösa. Antalet förmedlade lägenheter var totalt 282 år 2004 och för målet för år 2005 är 300 lägenheter. Prognosen för 2005 ser dock inte ut att uppfyllas. Bostad Stockholm skriver i sin verksamhetsplan att antalet tränings- och försökslägenheter ska svara mot det behov stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa

har. Det är viktigt att staden arbetar för att motverka de begränsningar som Bostad Stockholm nämner. T.ex. är det svårt att få lägenheter i innerstaden, vilket begränsar berörda stadsdelar i innerstaden. Många privata värdar lämnar inte fullt ut sin kvot. Bland de lägenheter som lämnas är del inte heller lämpliga. De är för stora, för dyra och belägna i stökiga hus/områden osv.

Enheten för hemlösa (Efh)

Enheten för hemlösa är en verksamhet inom socialtjänsten som riktar sig till hemlösa vuxna män och kvinnor som saknar förankring i någon stadsdel. Syftet är att insatserna ska medföra en förbättrad livssituation och ett mer varaktigt boende.

Enheten har ett nära samarbete med landstingets beroendevård, psykiatri och frivilligorganisationer samt med forskningen inom hemlöshetsområdet, både Stockholms FoU-enhet, Sköndals högskola och Stockholms universitet.

Antalet boende i försöks- och träningslägenheter har ökat successivt sedan 2004. Idag bor ett 80-tal personer i sådana lägenheter. Bostadsförmedlingen har fördubblat kvoten till Efh från att ha förmedlat 15 lägenheter per år till 30 lägenheter per år. Under 2005 kan den siffran komma att öka ytterligare. Sammantaget med Efh:s egna lägenheter/stödboenden har 200 personer ett mer ordnat boende varav flera kan komma att få ett eget hyreskontrakt under kommande år. Det är främst ur denna grupp som vägen ur hemlöshet går. Däremot ställer det stora antalet lägenhetsboende krav på stödinsatser, som Efh under 2006 behöver förstärka för att undvika nya vräkningshot.

En annan stor klientgrupp är personer som bor i olika stödboenden: Räcksta, Norrtull, Basboendet, Triaden, Drevvikshemmet, Västan, Bostället samt olika HVB-hem (oftast dygnetruntpersonal). Några ingår i behandlingsprogram där det krävs drogfrihet, andra bor i det som kallas lågtröskelboenden med olika nivåer av stödinsatser. En viktig fråga framdeles är hur det fortsatta steget i vårdkedjan ska se ut från dessa lågtröskelboenden.

Den tredje gruppen är de äldre och funktionshindrade. De bor på Gamlebo, Skarpnäck Care, i servicelägenheter, vårdinstitutioner samt på det nyinrättade medicinska stödboendet vid Ersta diakonisällskap. Dessa personer är genomgående mycket somatiskt sjuka, en del har HIV eller aids i kombination med missbruk/psykisk ohälsa. Deras vård/boende kommer att fortgå över tid (utom Ersta).

Den fjärde större gruppen är de "öppet" hemlösa. De bor på härbärgen, i husvagnar, källare och är uteliggare. De tillhör Stockholms mest utsatta och marginaliserade grupp. Det är personer med skiftande och mycket sammansatt problematik. Många av dessa har ett kraftigt missbruk, men även psykisk ohälsa. Det är en grupp som ökat under senare år. Många söker inte hjälp eller vård utan ordnar dag för dag sitt boende. Både uppsökare, Efh:s egen personal och

frivilligorganisationer arbetar med att kontakta och motivera dessa personer att ta emot bistånd. De personliga ombuden för psykiskt funktionshindrade försöker etablera kontakt med dessa personer och länka dem till rätt hjälpinstans. Det innebär att de flesta blir aktuella på Efh när det uppsökande arbetet lyckas.

En tydlig trend är att kranskommunerna vill att Stockholm tar över ansvaret för att ge personer hjälp som vistas i Stockholm, men som har en tillhörighet i någon länskommun. Flera LVM-anmälningar (LVM – lag om vård av missbrukare i vissa fall) som Efh erhållit under året har varit helt obekanta personer för Stockholm. Efh har en pågående dialog med både länsstyrelsen och länsrätten i dessa frågor. Frågan har också aktualiserats i Kommunförbundet Stockholms län (KSL).

Efh:s kvinnoteam har något färre hemlösa kvinnor idag än för två år sedan. De har också kunnat hjälpa ett stort antal kvinnor vidare till ett eget boende. Där emot finns det en grupp kvinnor med en mycket omfattande och svår problematik som mycket få vårdinstitutioner klarar av att hantera, där en samverkan mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri är en förutsättning.

Projektet Skydds nätet och Minneberg startade i september 2005. Skydds nätet syftar till att förebygga återfall och misslyckanden vad gäller drogfrihet och boende. Personalen ska utveckla det sociala arbetet med att skapa skydds nät mellan de mer traditionella vård- och boendekedjorna. Minneberg är ett projekt kring en grupp opiatmissbrukande hemlösa kvinnor i samarbete med beroendevården i Stockholm och HVB Vuxna inom socialtjänstförvaltningen. Kvinnorna ska erbjudas läkemedelsassisterad behandling kombinerat med stöd och boende i en vård- och boendekedja med samordnade insatser.

Medicinskt stödboende vid Ersta diakonisällskap

Ersta diakonisällskap tillhandahåller ett medicinskt stödboende med åtta platser i heldygnssorg. Verksamheten är ett icke permanent boende för behandling, omvårdnad och rehabilitering och erbjuder kvalificerad somatisk, psykiatrisk och beroendevård i kombination med psykosociala insatser och boende. Verksamheten är bemannad med läkare, övrig hälso- och sjukvårdspersonal samt med personal med psykosocial kompetens. Det medicinska stödboendet erbjuder två inriktningar:

- ”Hemsjukvård” för personer som saknar boende.
- Hospicevård för personer i livets slutskede.

Målgruppen är hemlösa män och kvinnor med svåra somatiska sjukdomar, oftast i kombination med missbruk och/ eller psykiskt funktionshinder, och där andra vård-/ boendeformer bedöms vara otillräckliga. Avgiften är subventionerad av Stockholms stad och Stockholms läns landsting med 12 mkr.

Organisationsdrivna verksamheter

Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) beviljar bidrag med 7,5 mkr till 8 organisationer, som huvudsakligen har hemlösa som sin målgrupp. Sedan 2004 får brukarföreningen Stockholms hemlösa bidrag.

Den största delen av bidragen går till föreningsdrivna daghärbärgen. Det gäller i första hand Stadsmissionen, som driver Stadsmissionsgården och Klaragården, Convictus som driver Bryggan, Frälsningsarméns Sociala center samt Ny Gemenskap. De föreningar som har dagöppna verksamheter för hemlösa träffas regelbundet och utbyter erfarenheter. Vid dessa möten deltar även personal från förvaltningen.

Vad gäller boenden har överenskommelser träffats med frivilligorganisationerna Frälsningsarmén, Stadsmissionen och Ny Gemenskap om drift av härbärgen och korttidsboenden. Förvaltningen har ett nära samarbete med dessa organisationer och uppföljning sker kontinuerligt. Kostnaden uppgår till drygt 20 mkr.

Ett kontinuerligt samarbete pågår mellan personal från staden, personal vid härbärgen och personal vid dagverksamheter för hemlösa. De erbjuder föreläsningar på olika teman med anknytning till hemlöshet. Detta kommer att fortsätta under 2006. Samarbetsseminarier mellan personal vid dagverksamheter, härbärgen och personal från stadens och landstingets uppsökande verksamheter har kontinuerligt pågått sedan 2004 och planeras att fortsätta under 2006.

Förvaltningen kommer i februari 2006 att genomföra en temadag med fokus på hemlöshet. Då kommer föreningar/organisationer att visa upp sin verksamhet genom seminarier och utställningar. Målgrupp för dessa dagar kommer att vara politiker och anställda inom stadsdelsnämnderna samt socialtjänstnämnden.

Missbruk

Socialtjänstnämndens organisations- och föreningsutskott (OFU) beviljar bidrag till 9 organisationer med ca 4 mkr, som stödjer och hjälper missbrukare (inklusive spelmissbruk). Inom denna kategori finns bl. a. brukarföreningar och kyrkliga organisationer. Under 2005 erhöll två föreningar som vänder sig till metadon och/eller subutexpatienter pengar genom OFU.

HIV-förebyggande arbete

Socialtjänstnämnden har till uppgift att samordna stadens insatser vad gäller hiv/aids-prevention. Detta innebär bland annat att tillhandahålla allmänhet och myndigheter information om hiv/aids och aktivt verka för att minska spridning av hiv och övriga sexuellt överförda infektioner (STI) i staden. Preventionsarbetet innebär också att upprätthålla kontinuerliga kontakter med de frivilligorganisationer som bedriver hiv/aids-relaterade verksamheter och projekt. Dessa insatser har hittills finansierats med statliga pengar (13,3 mkr år 2004) och för-

valtningen förutsätter att staden även framöver får statsbidrag för verksamheten.

Generella stadsövergripande frågor

En huvuduppgift för socialtjänstnämnden är att utarbeta, se över och vid behov föreslå förändringar av riktlinjer och policy för stadens arbete med missbruk och ekonomiskt bistånd. Särskilt viktigt är att belysa frågor om likvärdig service och likställighet i biståndsbedömningen.

Nämnden ska också följa upp hur socialtjänsten utvecklas i staden, samla in och analysera kunskap samt föra den vidare till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige via socialtjänstnämnden. Detta gäller bland annat analyser av behov inom olika områden, uppföljning av speciella verksamheter, medverkan i översyn av resursfördelningssystem och nyckeltal samt utbyggnadsfrågor.

Missbruk

Socialtjänstnämndens ska samla in och redovisa statistik och andra uppgifter, utarbeta en långsiktig åtgärdsplan för att utveckla stadens missbrukarvård samt delta i översynen av resursfördelningssystemet för vuxenvården.

Under det kommande verksamhetsåret fortsätter arbetet med att genomföra och följa upp stadens alkohol-, narkotika- och tobakspolitiska program, STAN-programmet.

Ett reviderat socialt program mot prostitution har utarbetats. Under förutsättning att programmet antas av kommunfullmäktige ska det leda till att åtaganden görs av stadens nämnder och bolag.

I samarbete med kompetensfonden och stadsdelsförvaltningarna ska staben fortsätta medverka i metod- och kompetensutveckling om utredning, dokumentation och uppföljning, vård och rehabiliteringsinsatser m.m. Barnperspektivet ska särskilt beaktas genom utbildning om metoder att upptäcka och möta barn till missbrukare och psykiskt funktionshindrade samt barn i våldsutsatta familjer.

Arbetet med att fånga upp och erbjuda insatser till unga vuxna och andra som befinner sig i riskzon eller i ett tidigt skede av missbruk ska identifieras och utvecklas. Staben ska även fortsätta stödja stadsdelsförvaltningarnas arbete med att motverka vräkningar.

Den s.k. trestadssatsningen i storstadsregionerna Stockholm, Göteborg och Malmö med syfte att utveckla det förebyggande arbetet samt vård- och behandlingsinsatser inom missbruksområdet kommer att fortsätta. Regeringen kommer att anslå nya medel inom ramen för Mobilisering mot narkotika och Alkoholkommittén.

Under ledning av Kommunförbundet Stockholms län (KSL) deltar socialtjänstnämnden tillsammans med landstinget i översynen av det gemensamma Policydokumentet för Stockholms läns kommuners och landstings missbrukar- och specialiserade beroendevård.

Staben kommer att fortsätta delta i projekt kring alkohol och droger i trafiken samt delta i Socialstyrelsens utarbetande av nationella riktlinjer inom missbruksområdet.

Arbetet med att utveckla samverkan inom stadens verksamheter och mellan staden och andra aktörer som direkt eller indirekt arbetar med missbruksproblem fortsätter, t.ex. med landstingets beroendevård, psykiatri och smittskyddsenhet, polisen, kriminalvården, Stiftelsen Hotellhem, Statens institutionsstyrelse, frivilligorganisationer m.fl. Målsättningen med samverkan är att klargöra ansvarsområden, utveckla framgångsrika metoder samt att samordna och mer effektivt utnyttja tillgängliga resurser.

Socialtjänstnämnden ansvarar för att samla in och redovisa statistik och andra uppgifter samt medverka i utarbetandet av långsiktiga åtgärdsplaner inom missbruksområdet.

Under 2004 genomförde socialtjänstförvaltningen en ramavtalsupphandling av missbruksvård för stadens samlade behov. Avtalen trädde i kraft den 1 januari 2005. I uppdraget ingår avtalsvård, samverkan med stadsdelsförvaltningarna samt uppföljning av samtliga entreprenörer som kontrakterats. Stadsdelsnämnderna faktureras för kostnaderna. Nuvarande avtal är giltiga till och med år 2006, med möjlighet till ett års förlängning. Under år 2005 kommer initiativ tas för att samtliga tjänsteupphandlingar som socialtjänstförvaltningen svarar för ska kunna genomföras som centralupphandlingar. Stadsdelsförvaltningarna är positiva till initiativet.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd ska vara ett tillfälligt stöd vid tillfälliga behov, men många människor, som inte omfattas av andra trygghetssystem, riskerar att bli långvarigt socialbidragsberoende. Förutsättningarna för arbetet med ekonomiskt bistånd ändras ständigt i takt med förändringar i omvärlden. Det påverkar rätten till bistånd, vilket i sin tur avspeglar sig i utvecklingen av det ekonomiska biståndet. Dessa förutsättningar ställer krav på att fortlöpande utveckla handläggning och förhållningssätt samt att utveckla metoder och samverkansformer internt och externt inom området.

Stadsdelsnämnderna har i uppdrag att arbeta med stadens halveringsmål och minska behovet av ekonomiskt bistånd. Arbetssätten ska utvecklas och effektiviseras utifrån långsiktigt verk samma metoder. Stadsdelsnämnderna ska vidare samverka med arbetsförmedling, landsting och försäkringskassa så att personer

med ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet, sociala eller medicinska skäl får långsiktig egen försörjning. Slutligen ska stadsdelnämnderna verka för att SFI-studerande får heldagssysselsättning.

Socialtjänstnämnden kommer, i dialog med stadsdelsförvaltningarna, att bidra med generellt verksamhetsstöd och samordning. Detta avser kunskapsförmedling, omvärldsorientering, rättstillämpning samt handläggningsfrågor och arbetssätt. Staben kommer även fortsättningsvis att stödja stadsdelsförvaltningarnas arbete inom den ekonomiska biståndsverksamheten för att förebygga vräkningar.

Stadsövergripande nätverksmöten kommer regelbundet att anordnas och utbildningar och informationsmöten anordnas vid behov. Staben kommer vidare att bevaka och lyfta strategiska frågor samt praxis, lagstiftning och andra förändringar i samhället som påverkar handläggning och utvecklingen av ekonomiskt bistånd samt ingå som sakkunnig i olika arbets- och samverkansgrupper med anknytning till ekonomiskt bistånd.

Därutöver ger staben service till allmänhet, andra myndigheter och kommuner, massmedia och andra genom att lämna information rörande frågor om ekonomiskt bistånd.

Brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande arbete är ett prioriterat arbetsområde i staden. Preventionscentrum Stockholm (Precens) kommer att verka för att målen i det brottsförebyggande programmet som förväntas antas av kommunfullmäktige under hösten 2005, börjar genomföra stadens verksamheter. Programmets mål är att:

- Öka den formella och informella kontrollen.
- Minska brottsbenägenheten.
- Försvåra genomförandet av brott.
- Minska brottens skadeverkningar.
- Minska rädslan för brott.

Enligt programmets kommunikationsplan ska det första årets tema vara "ökat engagemang i det brottsförebyggande arbetet". Precens kommer att ge stöd till såväl fackförvaltningar som stadsdelsförvaltningar i deras brottsförebyggande arbete. Bland annat kommer information att spridas om brottsförebyggande arbete (kurser, konferenser och skrifter) till stadens brottsförebyggande aktörer, främst inom ramen för arbetet med nätverket för lokala brottsförebyggande aktörer.

Det stödjande arbetet gentemot stadsdelsförvaltningarna ska vidare utvecklas genom att tydliggöra och konkretisera det brottsförebyggande programmet i praktiska "verkstäder". Precens kommer även under år 2006 att erbjuda nätverksträffar och kunskapsstöd i enskilda frågor eller för enskilda lokala brotts-

förebyggande råd. Arbetet med fackförvaltningarna inriktas på att bygga upp och utveckla en samverkan samt att utveckla kompetensen på de olika fackområdenas arena.

De övriga målsättningarna i det brottsförebyggande programmet väntas antas av kommunfullmäktige under hösten 2005: Detta innebär start av ett centralt brottsförebyggande råd, inledning av ett pilotprojekt, genomförande av en första trygghetsmätning med mera.

Precens kommenderade polisinspektör arbetar för utökad samverkan och kunskapsutbyte mellan Stockholms läns polismyndighet och Stockholms stad – socialtjänstförvaltningen – i det brottsförebyggande arbetet med särskilt fokus på det lokala brottsförebyggande arbetet. Utöver detta bereder och handhar polisinspektören arbetet med stipendier till polisanställda. Stockholms stad och Stockholms läns polismyndighet bidrar tillsammans med 475 tkr till stipendier avsedda för utveckling av det drog- och brottsförebyggande arbetet.

Det finns i staden inte tillräckligt med kunskap om mäns våld mot kvinnor och barn (och även män) i nära relationer. Resurser för våldsutsatta kvinnor, barn och andra våldsoffer är ojämnt fördelade i olika delar av staden. För att få ett heltäckande och samstämmigt faktaunderlag behövs det statistik och kartläggningar. Initiativ till insamling av sådana data kommer att tas i samarbete med Precens brottsförebyggande verksamheter, ungdomsundersökningar och några lokala brottsförebyggande råd.

Folkhälsoprogram för staden

Socialtjänstnämnden gav under år 2005 förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till folkhälsoprogram. Under förutsättning att beslut tas i kommunfullmäktige under 2006 kommer förvaltningen genom Precens att arbeta med stöd till stadsdelsförvaltningarna, central samordning, samverkan med externa aktörer, kompetensutveckling, målutveckling, produktion av informationsmaterial, handledning, nätverksbyggande och uppföljning av Stockholms folkhälsoarbete.

Rådgivande verksamheter

Rådgivande verksamheter	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter			
- Familjerådgivningen	-10,1	1,6	-8,5
- Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende	-4,4	0,1	-4,3
- Puman	-1,0		-1,0
- Lokal- och byggnadskonsulterna	-3,6	3,6	0,0
- Skuldrådgivningskonsulterna	-1,2	1,2	0,0
Stöd till utomstående organisationer			
Privata aktörer	-0,6		-0,6
Totalt	-20,9	6,5	-14,4
Därtill kommer kostnader för administration.			

Familjerådgivningen

Kommunens ansvar för familjerådgivning är reglerad i socialtjänstlagen 5 kap. 3 §. Verksamheten ska erbjuda familjerådgivning och samarbetsamtal till de medborgare som begär det. Med familjerådgivning avses verksamhet som består av rådgivande samtal med syfte att bearbeta relationsproblem i parförhållanden och familjer. Samarbetsamtal syftar till att separerade föräldrar ska få hjälp att nå enighet i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge efter en separation. Verksamheten omfattas av förstärkt sekretess. Alla kontakter är frivilliga och den som så önskar ska kunna vara anonym. I uppdraget ingår även visst utåtriktat/förebyggande arbete.

Parsamtal ska vara Familjerådgivningens huvudsakliga behandlingsinsats. Gruppinsatser kan riktas till klienter med likartad problematik. När så bedöms lämpligt/erforderligt kan behandlingen även innefatta

- Individuella insatser med fokus på relationsproblematiken.
- Stöd till barn och ungdomar utifrån föräldrarnas relationskris.

En ökad efterfrågan på familjerådgivning har noterats under senare år. Det har medfört att väntetiderna för familjerådgivning periodvis varit mycket långa. Avgiften för familjerådgivning är från och med den 1 januari 2004 250 kr/samtal för par- och familjesamtal samt 125 kr/samtal för gruppamtal.

Verksamheten får ökade hyreskostnader 2006. Familjerådgivningen tillfördes 1 mkr under 2005 för att minska väntetiderna. Denna förstärkning av personalbudgeten finns inte under 2006.

Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende (BE)

BE åtar sig att ge råd och stöd till alkohol- och narkotikamissbrukare över 18 år, som har eller har haft alkohol- och narkotikamissbruk, och deras familjer samt att vid behov erbjuda samtalsbehandling i syfte att bryta missbruket. Verksamheten vänder sig till stadens medborgare och ska fungera som ett komplement till övrig missbruksvård och till stadsdelsförvaltningarnas egen öppenvård. Den som söker hjälp vid denna verksamhet behöver inte vara känd vid stadsdelsförvaltningen eller ha fått behandlingen beviljad som bistånd enligt socialtjänstlagen vilket ger anonymitetsskydd. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt att prioritera unga missbrukare och de som inte tidigare sökt missbruksvård. Samtalen är avgiftsfria.

BE åtar sig att genomföra minst 3 000 samtal/insatser per år. Varje samtal/insats omfattar 60 minuter. Arbetsmetoderna ska vara varierade och anpassade till individens och familjens olika behov.

Verksamheten får ökade hyreskostnader 2006. Förvaltningen föreslår att inlämningskravet för handledningsuppdrag etc. sänks.

PUMAN

PUMAN är ett projekt för unga i riskzonen för att utveckla ett alkohol- och/eller narkotika beroende. Projektet vänder sig till unga mellan 18 – 28 år som tycker att de dricker eller drogar för mycket. PUMAN erbjuder fokuserade samtalsserier på högst ett år, rådgivning och hänvisning. Till PUMAN kommer man genom studenthälsan, stadens ungdomsmottagningar, stadsdelsförvaltningarnas ungdomsgrupper, marknadsföring genom tidningar och på krogar eller genom tips från kompisar. 1 mkr tillförs socialtjänstnämnden från och med 2006 för att permanenta verksamheten.

Par- och familjebehandling vid spelberoende

Projektet för spelberoende finansieras via medel från staten genom Folkhälsoinstitutet. I Stockholm erbjuder Behandlingsenheten och landstingets beroendevård olika insatser för denna målgrupp. Till par- och familjebehandlingen på Behandlingsenheten kan personer som upplever sig ha problem med spelande och spelberoende vända sig. Samtalen ger möjlighet till reflektion och samråd om hur ”spelandet” påverkar relationerna i paret eller i familjen med målsättning att problemet ska upphöra eller bemästras. Två psykoterapeuter på Behandlingsenheten avsätter 10 timmar var per vecka för denna verksamhet och kan ta emot tre besök varje vecka.

Entreprenad

Checkpoint Söder AB

Checkpoint Söder AB ska ha en förebyggande inriktning och fokusera på tidigt ingripande. Verksamheten ska i första hand vända sig till personer som är riskkonsumenter av eller missbrukar alkohol eller narkotika, men som fortfarande har kvar en social förankring med familj, arbete och bostad och som inte vill söka hjälp inom det ordinarie hjälpsystemet. Andra myndigheter eller samverkanspartners kan inte remittera klienter till Checkpoint Söder AB, eftersom den upphandlade rådgivningsverksamheten ska rikta sig till individer som själva söker kontakt och vill ha hjälp för sina problem.

Enheten erbjuder från och med den 1 februari 2004 till och med den 1 januari 2007 alkohol- och narkotikarådgivning för vuxna. Avtalet kan förlängas ytterligare 2 år.

Checkpoint Söder AB har sedan avtal slöts spridit information om sin verksamhet till landstinget, stadsdelsförvaltningar, annonserat i Metro etc. Detta har inneburit att de redan från start har haft en bra tillströmning av sökande till verksamheten. Checkpoint uppfyller avtalade prestationer. Samtalen på Checkpoint är avgiftsfria.

LoBen (Lokal- och byggnadskonsulterna)

Enheten erbjuder som uppdragsfinansierade konsulter sina tjänster i lokal- och byggnadsfrågor till främst stadsdelsförvaltningarna och internt inom socialtjänstförvaltningen, men även till externa beställare. Tjänsterna består av allt från idéskisser för ny- och ombyggnader till planeringsunderlag, projektledning, utredningar och analyser samt hyresförhandlingar och kontraktsgranskning.

Bostäder för funktionshindrade kommer fortsatt att vara ett prioriterat område där Loben får omfattande uppdrag från stadsdelsförvaltningarna och internt från staben.

Den aktuella stora utbyggnaden av förskolorna medför en ökad uppdragsvolym för LoBen.

Skuldrådgivningskonsulterna

Skuldrådgivningskonsulterna är en specialistfunktion tillgänglig för främst stadsdelsförvaltningarnas budget- och skuldrådgivare. I samverkan med dessa utvecklar och samordnar man metoder, information och utbildning.

Verksamheten är intäktsfinansierad och förutsätter att stadsdelsförvaltningarna liksom tidigare år kommer att abonnera på konsulternas tjänster. Inför 2006 har

dessa ännu inte tagit ställning till att teckna överenskommelser. Verksamhetens existens bygger på att flertalet stadsdelsförvaltningar kommer att teckna sådana.

Tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen

Tillståndsenheten	Kostnader	Intäkter	Netto
Egna verksamheter - Tillståndsenheten	-10,7	10,7	0,0
Totalt	-10,7	10,7	0,0

Tillståndsenheten har uppdraget att i Stockholms stad handlägga ansökningar om serveringstillstånd och att utöva tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser och av kommunfullmäktige (KF) fastställda riktlinjer till den kostnad som KF fastställt. Verksamheten finansieras helt genom avgifter.

Det finns ca 1660 serveringstillstånd i Stockholm. Tillståndsenheten handlägger årligen mellan 2500 och 3000 ärenden som gäller serveringstillstånd i olika former. Vidare handläggs varje år ett antal så kallade tillsynsärenden som resulterar i antingen återkallelser, varningar eller påpekanden. I arbetet med tillsynen prioriteras de alkoholpolitiska målen.

Sedan tillståndsgivning och tillsyn enligt alkohollagen överfördes från länsstyrelsen (1996) har Tillståndsenheten satsat på en medveten metodutveckling med inriktning på förebyggande arbete i nära samarbete med andra myndigheter samt restaurangbranschens arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer. Antalet inspektioner såväl i egen regi som i samarbete med andra myndigheter (främst polismyndigheten) har ökat successivt och beräknas under 2006 uppgå till drygt 3000 st.

Tillståndsenhetens arbete ska präglas av de positiva värden som restaurangerna erbjuder samtidigt som skyddsintresset ska tillvaratas. I intresse- och normkollisionen mellan å ena sidan näringsfriheten och å den andra sidan skyddet för människors hälsa tar skyddsaspekterna över. Risker för människors hälsa ska särskilt beaktas vid tillståndsprovningen och i tillsynsverksamheten. Alkohollagens bestämmelser ska utgöra ett skydd mot skadlig konsumtion av alkohol.

Alkohollagens bestämmelser vad gäller åldersgränser för alkoholförtäring är tillståndsenhetens mest prioriterade fråga, det vill säga att skydda barn och ungdomar från en för tidig alkoholdebut. Detta ligger helt i linje med FN:s barnkonvention och dess grundläggande allmänna principer.

Enheten bedriver sedan många år tillbaka ett strukturerat kvalitetsarbete. Åtaganden finns specificerade och tidsåtgången för varje slag av ansökan (punktlighetsmål) klart angiven. Blanketter, ansökningsanvisningar och information finns tillgänglig via hemsida och reception.

Uppföljning sker dels genom årlig enkät till kunderna, dels genom triangelrevision (jämförelse mellan Stockholm, Göteborg och Malmö samt dels genom tillsynsmyndigheternas (Statens Folkhälsoinstitut och länsstyrelsen) försorg. Utrednings- och statistikkontoret (USK) mäter i den årliga enkäten till tillståndshavare, sökande av serveringstillstånd och de som varit föremål för administrativt ingripande (varning/återkallelse) hur de upplever kvaliteten (service, tillgänglighet, kompetens, lyhörighet, samsyn, handläggningstid, skyddsaspekter, utredningstid och rättssäkerheten) vid tillståndsenheten.

Tillsynsarbetet är alltid prioriterat och har kontinuerligt förstärkts samt vidareutvecklats. Målsättningen under 2006 är att mer fokusera på hur det vid tillståndsprövningen kan säkerställas att de presumtiva tillståndshavarna uppfyller sådana höga krav på lämplighet som alkohollagen föreskriver, så att serveringstillstånd i mindre omfattning än idag behöver ifrågasättas och återkallas. Under år 2006 gäller detta framförallt ekonomiska förhållanden eftersom antalet återkallelser på grund av sådana faktorer har ökat mycket kraftigt under år 2005. Riktade förebyggande insatser mot befintliga tillståndshavare planeras också. STAD-utbildningen i ansvarsfull alkoholservering måste också utvecklas för att förhindra alkoholservering till underåriga. Vidare planeras en integrering av arbetet inom ramen för "Krogar mot Knark" med tidigare STAD-samarbete kring alkoholen.

Medarbetarna

Kompetensförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Personalförsörjningen ska säkras och goda möjligheter till kompetensutveckling erbjudas medarbetarna. Sjukfrånvaron ska minska.

Socialtjänstnämnden ska utveckla medarbetarnas delaktighet samt fria och individuella lösningar på formerna för arbetets utförande.

Socialtjänstnämnden ska minska sjukfrånvaron.

Kompetensförsörjning

Personalförsörjningen har i stort inte utgjort något problem. Förvaltningen har uppfattats som en attraktiv arbetsgivare och i kombination med det rådande arbetsmarknadsläget har förvaltningen vid rekrytering haft ett stort antal sökande att välja bland.

Förvaltningen står dock inför ett betydande generationsskifte. I likhet med stora delar av stadens övriga verksamheter har förvaltningen ett stort antal äldre anställda. Ca 16% är 60+ och ytterligare ca 45% är 50+, varför pensionsavgångarna kommer att vara betydande framöver.

För att kunna konkurrera om kompetent personal vid rekrytering och fortsatt uppfattas som en attraktiv arbetsgivare kommer arbetet med att utveckla de anställdas inflytande över arbetstider och arbetsformer att fortsätta.

Ledarskapet är av avgörande betydelse för en bra och stimulerande arbetsplats och för att medarbetares resurser ska tillvaratas. Under senare år har förvaltningen genomfört en längre utbildning för samtliga chefer med personal- och budgetansvar. Förvaltningen har även genomfört en ”Adeptutbildning” under tre terminer för morgondagens potentiella chefer och specialister.

Nu planeras för genomförande under 2006 en ytterligare chefsutbildning. Denna planeras genomföras i olika block och föreslås innehålla bland annat praktisk arbetsrätt, nya utvecklingsavtalet, utvecklings- och lönesamtal, rehabilitering, arbetsmiljö och friskvård, samverkan, mångfald och jämställdhet, det svåra samtalet och bättre arbetsplatsträffar.

Ett viktigt instrument för upplevelsen av delaktighet är att genom bra introduktion öka medarbetarens kunskap om förvaltningens uppdrag och roll i staden. En bra introduktion ökar även förvaltningens möjligheter att behålla kompetent

personal. Under verksamhetsåret kommer förvaltningens introduktionsprogram att byggas ut ytterligare.

En viktig rekryteringsbas är de praktikanter som årligen passerar genom förvaltningen, dels genom att direkt intresseras för verksamheten och dels indirekt som förmedlare till kurskamrater. Utbyggnaden av introduktionsprogrammet som gjorts de senaste åren kommer att fortsätta under planperioden.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen startade 2003 ett särskilt rehabiliteringsprojekt tillsammans med försäkringskassan och företagshälsovården, främst i syfte att nedbringa långtidssjukfrånvaron. Projektet skulle pågå i två år, men visade sig så framgångsrikt att parterna beslutade om en förlängning med ett år och projektet avslutas med utgången av innevarande år.

Inför 2006 har överenskommelse slutits med försäkringskassan och företagshälsovården om att samverkansformerna ska styras av de positiva erfarenheter som gjordes under projektet.

Sjukfrånvaro- och rehabiliteringsfrågorna kommer fortsatt att hanteras utifrån den strukturerade modell som utvecklades inom projektet och en särskild rehabiliteringsgrupp har bildats. All sjukfrånvaro kommer att följas upp och alla sjukfrånvarande ska aktualiseras i rehabiliteringsgruppen senast efter fyra veckor.

Några särskilda riskgrupper har inte kunnat identifieras. Dock är förvaltningens medelålder hög, drygt 60 % är 50+, och många anställda med lång anställningstid har arbetat natt eller schemalagt med tunga klientgrupper. Bland dessa ökar kraven på dagtjänstgöring utifrån läkarbedömningar och i avvaktan på nya inplaceringar blir sjukskrivning ett alternativ.

Det kan dock konstateras att läget inför 2006 är förhållandevis positivt. Det tidigare höga antalet långtidssjukskrivna med en frånvaro på mer än 90 dagar har åtgärdats och den senaste officiella sjukstatistiken för tertial 2 utvisade att sjukfrånvaron sjunkit markant till 7%.

Arbetstider

Samtliga tillsvidareanställda månadsavlönade har givits möjlighet att arbeta heltid. Det relativt lilla antal som deltidsarbetar har själva valt det. En omräkning av förvaltningens totalt 965 tillsvidareanställda till heltid resulterar i 919,1 heltidsanställningar. Förvaltningen har även i övrigt sett det som viktigt att utveckla de anställdas inflytande över arbetstider och arbetsformer utifrån system som Time Care eller liknande modeller. Hittills gjorda erfarenheter har upplevts odelat positiva av personalen och möjligheten att ge de anställda in-

flytande över arbetstidens förläggning kommer att fortsätta och under nästa år omfatta ytterligare arbetsplatser.

Löner

Tidigare genomförd lönegranskning har inte påvisat några löneskillnader som kan hänföras till exempelvis kön eller etnisk tillhörighet.

En fördjupad lönekartläggning pågår dock för närvarande och kommer att vara genomförd i sin helhet under våren 2006. Lönekartläggningen genomförs i samverkan med de fackliga organisationerna.

Utveckla Stockholm

Stärkt näringsliv och arbetsmarknad

Med anledning av stadens centrala satsningar och regeringens sysselsättningspaket planerar socialtjänstnämnden att under år 2006 skapa 14 plusjobb och 2 anställningar med anställningsstöd.

Vidare planerar nämnden att aktivt söka samarbete med högskolor, universitet och arbetsförmedlingar för att tillhandahålla praktikplatser för arbetslösa och studenter. En betydande svårighet är dock bristen på lokaler. Personalstrategiska enheten kommer i samverkan med nämndens verksamheter att arbeta fram ett gemensamt praktikprogram/ introduktionsprogram för nämndens praktikanter.

Gör Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Miljöarbetet ska stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål är vägledande vid alla beslut i nämnder och bolagsstyrelser

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål – Minska miljöpåverkan i enlighet med nämndens miljöprogram.

Socialtjänstnämnden ska minska verksamheternas miljöpåverkan.

Stockholms stads nuvarande miljöprogram gäller till och med år 2006. Stadsledningskontoret samordnar i samarbete med miljöförvaltningen framtagandet av ett nytt miljöprogram som ska börja gälla år 2007. Det nya miljöprogrammet tas fram i bred samverkan med förvaltningar och bolag i staden. Programmet ska i större utsträckning än tidigare betona hälsoperspektivet och hur stockholmarna har nytta av stadens miljöarbete.

Strukturen i det nuvarande programmet kommer att bibehållas, med sex målområden som anger inriktningen på sikt, delmål som preciserar vad som ska uppnås under programperioden och nyckeltal som följer upp resultat.

Arbetet med miljöprogrammet har följt principerna för miljöstyrning ISO 14001. Stockholm har ett integrerat ledningssystem där bland annat miljö, kvalitet och upphandling ingår. Miljöfrågorna ska integreras i budgetering, verksamhetsplanering och uppföljning där de olika verksamheterna åtar sig att minska sin miljöpåverkan. Miljöprogrammet ska följas upp inom det integrerade ledningssystemet och genom regelbundna miljöredovisningar.

Miljöprogrammets övergripande syfte är att Stockholm ska utvecklas till en långsiktigt hållbar stad.

Under 2006 ska nämnderna enligt nya direktiv från kommunfullmäktige lägga särskild vikt i redovisningen vid nedanstående delområden.

- Staden ska minska miljöbelastningen genom miljöanpassad upphandling och aktivt konsumentarbete.
- Energiförbrukningen i staden ska minska och andelen förnybar energi ska öka.
- Avfallshanteringen ska leda till minskade avfallsmängder och ökad återanvändning och återvinning.

Nämnderna ska även utveckla metoder för att fastställa och mäta nuvarande miljöbelastning och effekter av planerade insatser inom ovanstående områden. Förvaltningen avvaktar dock med att påbörja arbetet med att utveckla metoder till dess kommunfullmäktige lämnar närmare direktiv.

Ett av miljöprogrammets mål är miljöeffektiva transporter. Stockholms stads mål är att 70 % av stadens fordonsflotta ska drivas av miljövänligt bränsle år 2007. Samtliga nämnder har kommunfullmäktiges uppdrag att se över sina fordon och förvaltningen har ett pågående samarbete med miljöförvaltningen i denna fråga. Förvaltningen planerar för ett utbyte av fordon, under år 2005-2008 till miljöbilar. Det ska ske genom nytecknande av leasingavtal.

Förvaltningens miljöarbete 2006

Till grund för förvaltningens miljömål 2006 ligger den miljöpolicy som fastställts av socialtjänstnämnden, och den av kommunstyrelsen prioriterade inriktningen att miljöarbetet ska stärkas på lokal och central nivå genom att miljöprogrammets sex mål ska vara vägledande vid alla beslut i nämnden. I nämndens arbete med att ta fram generella åtaganden ska hänsyn tas till alla miljöprogrammets mål.

Miljöutredningar har visat att den största negativa miljöpåverkan inom förvaltningens verksamheter avser avfallshanteringen, fastigheter och energi, transporter och inköp samt användningen av kemisk-tekniska produkter.

Förvaltningens miljöarbete syftar till att uppnå en ständig förbättring av miljön, dvs. en ständig minskning av den sammanlagda negativa miljöpåverkan som förvaltningens olika verksamheter, aktiviteter, produkter och tjänster bidrar till.

Förvaltningens miljöarbete har strategiskt lagts upp enligt miljöledningssystemet. Ansvar för miljöarbetet följer verksamhetsansvaret. Utveckling av miljöarbetet är en viktig del i verksamhetens kvalitetsutveckling och förvaltningen har fört samman miljöarbetet med arbetet med stadens kvalitetsstrategi.

Förvaltningens generella miljöåtaganden kopplas till socialtjänstnämndens miljöpolicy som preciserar viljeinriktningen i miljöfrågor. Den sätter ramar, ger inriktning och beskriver övergripande hur miljöfrågorna ska prioriteras och vilken ambitionsnivå socialtjänstförvaltningen ska ha när det gäller miljön.

Tillsammans med varje åtagande redovisas arbetsätt, dvs. genom vilka aktiviteter målet ska uppnås/åtagandet säkras, ansvar för genomförandet av dessa, när de ska genomföras, hur genomförandet ska finansieras, hur resultaten ska mätas och när/om del- och slutrapporter ska lämnas.

Verksamheternas miljöarbete - förändringsarbete enligt befintligt ledningssystem

Förvaltningen har ett femtiotal institutioner där miljöarbetet förts in som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Verksamheterna strävar efter att realisera förvaltningens miljöpolicy genom att arbeta aktivt och pedagogiskt med de för verksamheten viktigaste miljöfrågorna. Förvaltningen förfogar dessutom över ett stort fastighetsbestånd och från den utgångspunkten är energiåtgången en viktig fråga som prioriteras högt.

Miljöarbetet fortgår genom att verksamheterna årligen gör en miljöutredning för att komma fram till vilka åtgärder som är viktigast att vidta under det kommande året för att förbättra miljön.

För att kunna följa upp och stödja verksamheternas miljöarbete skickas varje år ut en miljöenkät. Syftet är att både att få en bild av vilka miljöåtgärder som genomförs och eventuella svårigheter vid genomförandet. Resultatet av miljöenkäten används i bedömningen av vilka verksamheter som ska tilldelas miljödiplom.

Miljöledningsgruppens samordnare och sekreterare deltar i möten i verksamheterna för att informera sig om och diskutera verksamheternas miljöarbete. På dagordningen tas då också upp hur man kan föra ut miljöarbetet i det dagliga arbetet och vilka utbildningsinsatser som behöver göras.

Bryt segregationen och fördjupa demokratin

Metoder ska utvecklas inom stadens alla verksamheter i syfte att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer

Utgångspunkten för arbetet med integration är planen Lika möjligheter - allas ansvar. Plan för jämlikhet, integration och mångfald som antogs av kommunfullmäktige i maj 2005.

Socialtjänstnämndens möjligheter att arbeta konkret med integration ska ses utifrån de uppdrag som nämnden har att fullgöra. Det är inom ett begränsat antal områden som det finns förutsättningar att ha ett tydligt integrationsperspektiv. Planeringen inom dessa områden redovisas nedan.

Ökad integration - åtgärder för att motverka segregation

Information till medborgarna

Informationen om förvaltningens verksamhet ska vara tillgänglig för de som brukar den service och de tjänster de olika verksamheterna tillhandahåller. Idag söker människor information alltmer genom Internet. De delar av förvaltningens webbplats som vänder sig direkt till medborgarna finns sedan våren 2004 i Stockholmsportalen – www.stockholm.se. Detta innebär att informationen är tillgänglig via ett gränssnitt som följer den internationella standarden för tillgänglighet. Därmed får exempelvis synskadade och rörelsehindrade tillgång till information om service och tjänster som förvaltningen erbjuder. Vissa delar av informationen finns också på lättläst svenska.

I förvaltningens informations- och kommunikationspolicy finns tillgänglighetsaspekterna med och verksamheternas ansvar är fastställt. Den information som lämnas om verksamheterna i exempelvis broschyrer och foldrar ska vara tillgänglig för den målgrupp informationen riktar sig till. Informationsansvarig inom kansliavdelningen kan ge råd om hur informationen ska utformas för att vara tillgänglig.

Sedan hösten 2005 använder förvaltningen ärendehanteringssystemet Insyn där nämndens protokoll och ärenden presenteras. Insyn finns tillgängligt från förvaltningens webbplats och kommer under 2006 att kompletteras med protokoll och ärenden från tillståndsutskottet (TU) och organisations- och föreningsutskottet (OFU).

Medborgarnas delaktighet

Den debatt som förs om demokrati och insyn i den offentliga förvaltningen utgår oftast ifrån att myndigheterna ska sprida information till medborgarna för att därigenom öka delaktigheten i demokratin. Förvaltningen har bidragit till en

sådan utveckling genom att exempelvis utveckla webbplatsen. Där finns bland annat handlingar från nämndens sammanträden tillgängliga och förvaltningens centrala diarium där medborgarna själva kan utföra sökningar. Vidare finns där en kortfattad information om offentlighetsprincipen, vad den innebär och vilka rättigheter och möjligheter till insyn den ger medborgarna.

Offentlighetslagstiftningen utgår emellertid ifrån medborgarnas *rätt* till insyn i den offentliga förvaltningen. Det kan dock vara skillnad på vad förvaltningen väljer att informera om och vad medborgarna har rätt att ta del av. En fungerande demokrati förutsätter naturligtvis att medborgarna känner till sina rättigheter men också att tjänstemännen vet sina skyldigheter. Med denna utgångspunkt kommer förvaltningen under 2006 att fortsätta utveckla arkivorganisationen. Målet är att det vid varje enhet/institution i förvaltningen ska finnas åtminstone en tjänsteman som ingår i ett nätverk av dokumentansvariga som är särskilt kunniga i regelverket kring hanteringen av allmänna handlingar.

För att styra dokumentationen i förvaltningen finns en dokumenthanteringsplan för varje enhet/institution i förvaltningen. Dokumenthanteringsplanen innehåller uppgifter om vilka handlingar som finns i en verksamhet och hur handlingarna ska hanteras. Dokumenthanteringsplanen är ett av de kraftfullaste instrumenten för insyn i förvaltningen.

Ytterligare en förutsättning för att möjligheten till insyn ska bidra till delaktighet från medborgarnas sida är att förhållningssättet i förvaltningen präglas av tillgänglighet, öppenhet och en hög serviceanda. Här har exempelvis växel och reception en viktig roll som förvaltningens ansikte utåt och som en sluss in till den information som efterfrågas. Det är därför angeläget att växel och reception kontinuerligt informeras om aktuella frågor inom förvaltningen. Det är även viktigt att den information som ges ut från förvaltningen uppfattas som tillgänglig och begriplig av medborgarna.

Brukarråd finns också inom alltfler av socialtjänstnämndens verksamheter vilket ökar möjligheterna till direkt inflytande för medborgarna.

Stöd och bidrag till ideella organisationer

Socialtjänstnämnden svarar för stöd och bidrag till utomstående organisationer som bedriver verksamheter inom socialtjänstnämndens område där detta inte ankommer på stadsdelsnämnd. Vissa av dessa organisationer är engagerade i integrationsarbete. Förvaltningen medverkar också i integrationsarbetet genom att skapa nätverk av organisationer.

Ansökan om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger

Tillståndsenheten har uppdraget att handlägga ansökningar om serveringstillstånd och utöva tillsyn enligt alkohollagens bestämmelser och av kommunfullmäktige fastställda riktlinjer till den kostnad som kommunfullmäktige fast-

ställt. Vid ansökan om serveringstillstånd och tillsyn av restauranger kan frågor om diskriminering bli aktuella. Den som gjort sig skyldig till olaga diskriminering kan enligt 16 kap 9 § brottsbalken dömas till böter eller fängelse högst ett år. Gällande lagstiftning möjliggör också administrativt ingripande enligt alkohollagen mot sökande/tillståndshavare som lagförts för bland annat diskriminering. Detta innebär att en sökande kan få avslag på ansökan om serveringstillstånd och en tillståndshavare kan förlora detta.

Det är angeläget att polis och åklagare prioriterar att utreda anmälningar om diskriminering så att en rättspraxis inom området utvecklas. Det är idag inte alltid helt klart vad som ska ses som diskriminering. Restaurangerna kan också själva välja sina gäster så länge man inte gör sig skyldig till diskriminering. Tillståndsenhetens möjligheter att med olaga diskriminering som grund avslå ansökan eller föreslå indragning av serveringstillstånd skulle öka om rättsläget blir tydligare. Detta förutsätter dock att de sökande/tillståndshavare som gör sig skyldiga till olaga diskriminering blir dömda för detta.

I stadens riktlinjer för serveringstillstånd som kommunfullmäktige antog i juni 2005 har särskilt tydliggjorts att krögare måste se till att överträdelser av gällande lagar mot diskriminering inte förekommer och vara införstådda med att överträdelser kan leda till indragning av tillstånd. Riktlinjerna medför också att villkor om anslag av inläppsregler kan bli aktuella. Skriftlig information har utsänts till samtliga tillståndshavare i Stockholms stad om de nya riktlinjerna. Staden har också skrivit till polismyndigheten i frågan samt till regeringen för en översyn av bestämmelserna avseende diskriminering i förhållande till alkohollagen. Frågan har tillförts den så kallade tillsynsutredningen.

Den så kallade STAD-utbildningen i ansvarsfull alkoholserving kommer att förstärkas under år 2006 med ett särskilt utbildningspass kring frågan om diskriminering.

EU-frågor

Socialtjänstnämndens ansvarsområden inom Europaforum Stockholm är sociala frågor och sysselsättning. Förvaltningens uppdrag är att bevaka och i staden informera om policy och strategiarbete inom EU och medverka till att EU:s strategiska beslut integreras i det dagliga arbetet i stadens nämnder och förvaltningar.

Vid Europeiska Rådets revidering av Lissabonstrategin framkom att strategin innehöll allt för många mål. Strategin blev därmed otydlig. Den reviderade Lissabonstrategin fokuserar på arbete och tillväxt. De sociala frågorna ligger nu utanför strategin men de har fortfarande en stor betydelse. De sociala frågorna ska lyftas in i Lissabonstrategin för att stärka den sociala sammanhållningen.

Även fortsättningsvis kommer den nationella planen mot fattigdom och social utestängning vara en del av Lissabonstrategin. Under våren 2006 kommer det

nationella arbetet med de s.k. strategirapporterna avseende social utestängning, pensionsreformer samt hälso- och sjukvård och äldreomsorg påbörjas. Tillsammans med Göteborg och Malmö kommer socialtjänstförvaltningen att bidra med det lokala perspektivet till strategirapporten angående social utestängning.

Inom Europaforum Stockholm kommer förvaltningen att bevaka att de sociala frågorna lyfts in i stadens arbete. Vidare ska metoder utvecklas på den lokala nivån för Lissabonstrategin och öppna samordningsmetoder. Detta utvecklingsarbete kommer även att ske inom Eurocities och andra prioriterade organisationer, nätverk och eller projekt.

Stadens samarbete med städer i Sverige och inom övriga EU kommer att inriktas på att inhämta och sprida framgångsrika arbetsmetoder och processer. Socialtjänstförvaltningen kommer att delta i utvecklandet av att stärka kunskapsöverföring och gemensamt lärande.

Under 2006 kommer samarbetet att fördjupas och utvecklas inom befintliga arbetsgrupper och nätverk i Göteborg, Malmö och inom Eurocities sociala forum. Att utveckla ett närmare samarbete mellan de större städerna runt Östersjön och stärka Stockholms stads roll i Eurocities sociala forum är prioriterat.

Med den nya strukturen för strukturfonderna med incitament till regional samverkan finns det anledning att även stärka det regionala samarbetet. Stadsdelarnas aktiva engagemang i dessa frågor är avgörande och en kartläggning av stadsdelarnas intresse av EU-relaterat utvecklingsarbete kommer att genomföras. Under delar av 2006 kommer det att pågå mängder av utvecklingsarbete i stadsdelarna. Det kommer därför att ställas högre krav på att nya projekt och resultat implementeras och stärker verksamheterna. Vidare kommer samverkan inom socialtjänstförvaltningen och andra nämnder och förvaltningar att ytterligare stärkas.

Ta ansvar för ekonomin

Staden ska ta ett aktivt ansvar för ekonomin genom höga krav på budgethållning, en effektiv användning av resurserna samt en i övrigt god ekonomisk hushållning.

Nämnder och styrelser ska bedriva ett aktivt utvecklingsarbete med fokus på sina kärnverksamheter.

Socialtjänstnämndens verksamhetsmål - Verksamheterna ska drivas kostnads-effektivt.

Socialtjänstnämnden ska kontinuerligt arbeta med effektiviserings- och rationaliseringsåtgärder som en naturlig del för att klara kravet på budgethållning samt för att åstadkomma ett effektivt resursutnyttjande.

Förutsättningar för nämndens arbete med budget/verksamhetsplan 2006

Kommunfullmäktige (KF) fastställde den 10 – 11 november 2006 Budget 2006 för Stockholms stad med inriktning för 2007 och 2008.

	Budgetram 2006	Budgetram 2005
Kostnader	1 155,9 mkr	1 208,4 mkr
Intäkter	494,6 mkr	478,8 mkr
Nettokostnader (anslag)	661,3 mkr	729,6 mkr

KFs beslut om tillägg och avdrag i socialtjänstnämndens budgetram 2006, mkr

• ökade kostnader för Råcksta	+4,4
• ökade kostnader hemlösa	+10,0
• ökade kostnader Barncentrum	+5,0
• ökade kostnader föreningsbidrag	+2,0
• ökade kostnader Puma	+1,0
• minskade kostnader för utomlänsplaceringar	-88,0
• minskade kostnader för i huvudsak konsulter	-1,5
• minskade kostnader för energi	-1,2

Löne- och prisökningar om ca 15 mkr ska finansieras inom nämndens budgetram

Kostnaderna för socialtjänstnämndens alla verksamheter budgeteras till 1155,9 mkr verksamhetsåret 2006. Kostnaderna finansieras dels genom intäkter av försäljning av tjänster (institutionsvård m.m.) till i första hand stadsdelsförvaltningarna (494,6 mkr) och dels med anslag från kommunfullmäktige för drift av

jourverksamheter, insatser för hemlösa, kvinnofrid, Maria Ungdomsenhet, stöd till utomstående organisationer m.m. (661,3 mkr). Vid årets början har således nämnden täckning för drygt hälften av sina kostnader. Resterande ska finansieras genom försäljning av tjänster i konkurrens med andra vårdgivare.

I socialtjänstnämndens budget ingår en teknisk korrigerings för minskade kostnader för utomlänsplacerade funktionshindrade motsvarande 88 mkr. Nämnden har under verksamhetsåret 2005 betalningsansvaret för ca 230 personer med utvecklingsstörning från Stockholms län som är placerade av landstinget före kommunaliseringen 1995. Under 2004 har en överenskommelse upprättats med anledning av bosättningskommunernas övertagande av betalningsansvar utifrån lagen om utjämning av vissa kostnader för stöd och service till funktionshindrade. Det innebär att kommuner som har "stockholmare" i egen privat regi kommer från och med 2006 att ha hela ansvaret för "stockholmarna". Förändringen innebär minskade kostnader för nämnden motsvarande 88 mkr år 2006. Staden får minskad statlig ersättning med motsvarande belopp.

Budgetförslag 2006

I socialtjänstnämndens budget för verksamhetsåret 2006 föreslås följande satsningar och besparingsåtgärder. Konsekvenserna av förslagen redovisas utförligare under respektive verksamhet.

Satsningar verksamhetsåret 2006

Fler utsatta kvinnor och barn ska nås av stadens insatser

Barn i behov av stöd

- Inrättande av Barncentrum där våldsutsatta barn kan möta alla involverade myndigheter på plats. 3,5 mkr
- Inrättande av Resurscenter för adopterade barn och deras familjer. 1,5 mkr
- För att säkra det yttersta skyddet för målgruppen kvarstår subventionen inom HVB barn och ungdom till stadsdelsförvaltningarna för akut- och jourboende, skyddat boende för flickor/kvinnor samt Duvnäs föräldrastöd. 19,4 mkr

Särskilda satsningar för kvinnor

- Kvinnoavdelningen vid Västberga gård, fortsatt prissubvention för stadsdelsnämnderna. 1,9 mkr
- Skyddat boende för våldsutsatta, missbrukande kvinnor
Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag. 0,8 mkr

Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka samt fler missbrukare ska förmås upphöra med sitt missbruk

- Projekt Puma, insatser som riktar sig till unga vuxna i riskzon inrättas som permanent verksamhet. 1 mkr
- Enheten för hemlösa, ökat anslag för att finansiera ökade vårdkostnader på grund av fler äldre och sjuka hemlösa, ökade kostnader för försörjningsstöd till följd av ökat antal boende i träningslägenheter samt ökat antal omhändertagna enligt LVM. 6 mkr
- Ökat anslag för bidrag till utomstående organisationer för att stärka dels frivilligorganisationernas arbete med hemlösa dels organisationer som arbetar med intressepolitiska frågor. 3 mkr
- Maria prästgårdsgata, akutboende för ytterligare 25 hemlösa samt inrättande av sk medborgarkontor för hemlösa. 6,9 mkr
Av 6,9 mkr finansieras 4 mkr inom ram. Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag motsvarande 2,9 mkr.
- Fortsatt verksamhet vid Råcksta samt utökning med ytterligare ett våningsplan. 4,4 mkr
- Utökning i Råcksta med ytterligare 2 våningsplan för referensboende i Stiftelsen Hotellhems regi. Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag 4,2 mkr för iordningställande av våningsplanen. 4,2 mkr
- Lotsprojektet, fortsatt satsning verksamhetsåret 2006 Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag om 3,0 mkr 3,0 mkr
- Stiftelsen Hotellhem. Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag 1,7 mkr avseende pris- och löneökningar år 2006. Kostnadsökningen kan inte finansieras inom nämndens budgetram. 1,7 mkr
- Införande av prissubvention för stadsdelsförvaltningarna vid behandlingshemmen Östagården och Älvis inom HVB vuxna. Prissänkningen motsvarar 100 kr per dygn vid Östagården (nytt pris 990 kr per dygn) och 30 kr per dygn vid Älvis (nytt pris 950 kr per dygn). 0,5 mkr
- Fortsatt etablering av det tillfälliga boendet vid Flaten Camping. Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag

för att finansiera hyror samt uppsökarinsatser. 1,5 mkr

- Skeve Hus, självbyggeriprojekt för hemlösa. Nämnden kommer att återkomma under verksamhetsåret 2006 angående hemställan om tilläggsanslag.

Insatser för funktionshindrade

- Ledsagarservice, utökas med en anställning för att administrera ökad efterfrågan från brukarna. 0,3 mkr
- LSS-kollo. Nämnden föreslås hemställa om tilläggsanslag för ökade lokalkostnader inom LSS-kollo. 1,0 mkr

Åtgärder för budgetbalans verksamhetsåret 2006

Följande åtgärder föreslås i socialtjänstnämndens budget för att uppnå budgetbalans verksamhetsåret 2006. Konsekvenserna av förslagen redovisas utförligare under respektive verksamhet.

- Löne- och prisökningar motsvarande totalt 15 mkr finansieras inom respektive enhets budgetram genom minskade övrigt anslag, senareläggning av planerade projekt, vakanshållning, indragning av semestervikarier, ökade intäktskrav genom prestationsökningar m.m.
- Minskade kostnader för i huvudsak konsulter 1,5 mkr och för energi 1,2 mkr finansieras med minskade anslag inom förvaltningsledning och administration.
- Ej återbesättning av vakanta anställningar inom förvaltningsledning, stab för utredning och projekt samt administration motsvarande 2,4 mkr
- Enheten för Ledsagarservice, prisökning med 23 kr per timme till 277 kr dagtid, kväll 292 kr, natt och helg 314 kr, storhelg 352 kr. Intäktsförstärkningen motsvarar 1,2 mkr och innebär att enhetens budget är i balans.
- Kriscentrum för kvinnor, minskad prissubvention för stadsdelsförvaltningarna vilket innebär att priset per dygn höjs med 75 kr till 575 kr för kvinnor och med 50 kr till 250 kr för barn. Intäktsförstärkningen motsvarar 0,4 mkr och innebär att enhetens budget är i balans.
- Prisjustering vid Hvilan, vilket innebär att 400 kr debiteras per dygn. Med nuvarande prissättning debiteras 149 kr de första 14 dagarna och därefter 550 kr per dag. Prisjusteringen innebär att enhetens budget är i balans.

- Prissubventionen minskas för stadsdelsförvaltningarna vid Räcksta vilket innebär att avgiften höjs med 100 kr till 550 kr per dygn. Intäktsförstärkningen motsvarar 0,8 mkr för socialtjänstnämnden.

Därutöver finansieras tomgångshyror inom ram, som vid ingången av verksamhetsåret kan komma att motsvara 3,6 mkr. Tomgångshyror har uppstått till följd av omstruktureringar i verksamheten. Förvaltningen arbetar aktivt för att avveckla lokaler som inte utnyttjas. För att kunna anlita specialistkompetens i samband med hyresförhandlingar reserveras 0,3 mkr.

Förutsättningen för att budgeten ska hålla är att efterfrågan på förvaltningens tjänster inte minskar eftersom minskad köpvolymer innebär minskade intäkter och - i förlängningen - budgetunderskott för socialtjänstnämnden.

Socialtjänstnämndens budget 2006

Efter ovan redovisade satsningar/besparingar fördelas nämndens budget på följande verksamhetsområden 2006. Beloppen är i miljoner kr (inklusive interna kostnader/intäkter). I bilaga 1 och 2 redovisas varje enhets budget.

Verksamhetsområde	Kostnader	Intäkter	Netto = anslag från KF
Kundorienterade verksamheter	432,5	345,2	87,2
Individorienterade verksamheter	361,3	101,1	260,2
Stadsövergripande frågor	45,7	17,2	28,4
Förvaltningsgemensamma kostnader	49,6		49,6
Stöd till organisationer	121,9	10,8	111,1
Medel för omstrukturering, övertalighet, tomgångshyror	17,3		17,3
Övriga ersättningar	127,1	19,6	107,5
Totalt	1 155,3	494,0	661,3

Uppföljning 2006

Under 2006 kommer nämnden att följa det ekonomiska utfallet utifrån ovan redovisade indelning i ansvarsområden. Uppföljningen sker i månadsrapporter och tertialrapporter. Nämndens uppföljning av verksamhetsmål, generella åtaganden och bedömning av måluppfyllelsen sker utifrån kommunfullmäktiges övergripande inriktningsmål och prioriterade inriktningar.

Resultatenheter

I enlighet med regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden definiera resultatenheter i samband med nämndens budget/verksamhetsplan. Resultatenheter ska föra över 100% av de över- eller underskott, som uppkommer till följd av enheternas eget handlande. Nämnden föreslås definiera Tillståndsenheten som resultatenhet även verksamhetsåret 2006.

Intraprenader

Inom socialtjänstnämnden finns intraprenaden Hvilan. Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning överförs intraprenadernas resultat med 100 % till nästkommande år.

Omslutningsförändringar

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden redovisa beräknade omslutningsförändringar till följd av köp och försäljningar till kommunstyrelsen. Förvaltningen föreslår att nämnden redovisar omslutningsförändringar om 15,4 mkr enligt bilaga 3.

Ombudgetering

Ombudgetering kommer att begäras i bokslut /verksamhetsberättelse 2005 motsvarande 1,5 mkr för kostnader i samband med utökning av Hamnvikshemmet.

Lokaler

Förvaltningens tidigare balans i arbetet med lokalfrågor förändras under året, då vissa organisationsförändringar medför att en del verksamheter upphör och en del tillkommer.

Fem verksamhetslokaler, Barnbyn Skå, Industrigatan 4 A, del av Hornsgatan 124, S:t Båtvarvsgränd 28-30/Margretelund, Sveavägen 190/ Norrtullplaneringhem kommer att vara tomställda vid årets början.

Förvaltningen arbetar aktivt med att få balans i lokalbeståndet genom frånträde eller samutnyttjande.

Förvaltningen disponerar lokaler under 90-talats kontrakt och med en total yta av mer än 74.000 kvm. För år 2006 ligger den genomsnittliga kostnaden per kvadratmeter och år på 922 kronor. Under året kommer fyrtioåtta hyreskontrakt bli aktuella för eventuella villkorsändringar.

Förvaltningen avser under 2006 att fortsätta inventera och åtgärda tillgänglighetsbrister i lokalerna.

Internrevision med fördjupad verksamhetsgranskning

Revisionens årsrapport 2004

I revisionens årsrapport 2004 över socialtjänstnämnden redovisas att nämndens internkontrollsystem är tillfredställande vad avser ekonomiska och administrativa rutiner. Revisionen konstaterar vidare att socialtjänstnämnden påbörjat sitt arbete med analys av måluppfyllelse (prestationer) av verksamheten. Revisionen anser att förvaltningen även bör utarbeta andra former för att vidareutveckla den interna revisionen när det gäller omfattningen och kvaliteten i verksamheten samt granskning av verksamheternas handläggningsrutiner. Vidare behöver väsentlighets- och riskanalysen systematiseras och dokumenteras.

Tolkning

Omfattningen och kvaliteten i verksamheterna redovisas löpande i enlighet med stadens integrerade ledningssystem (ILS) medan internrevisionen säkerställer att verksamheten utförs ändamålsenligt, effektivt och korrekt.

Förvaltningen kommer att utvidga nuvarande system för planering, uppföljning, dokumentation och internkontroll med granskning av omfattning, kvalitet och handläggningsrutiner. Förvaltningen bör granska om nuvarande rutiner med avseende på dokumentation, ledning och styrning svarar mot uppställda krav i ILS. Förvaltningen bör vidare granska om nuvarande komponenter i internrevisionen är tillräckliga för att fånga in effektivitet i verksamheten.

Den fördjupade verksamhetsgranskningen kommer att ingå som en del i en utvecklad internrevision. Denna är inte en revision i strikt revisionsprofessionell mening. Den professionella revisionen av nämndens verksamhet (såväl den ekonomiska som den verksamhetsmässiga) sker fortsatt genom den reguljära stadsrevisionen.

Avrapportering

Den utvecklade internrevisionen med verksamhetsgranskning ska avrapporteras i ett särskilt ärende till socialtjänstnämnden "Rapport av Internrevision med fördjupad verksamhetsgranskning 2006" under första halvåret 2007. Resultat av den fördjupade verksamhetsgranskningen kommer därutöver att rapporteras i tertialrapporter och verksamhetsberättelse för 2006 samt tydliggöras i budget/verksamhetsplan 2007.

Internrevision med fördjupad verksamhetsgranskning

Enligt beslut i kommunfullmäktige har följande områden för åren 2006-2008 preciserats som viktiga för socialtjänstnämndens del:

- Fler utsatta kvinnor och barn ska nås av stadens insatser
- Antalet alternativa boendeformer för olika grupper av hemlösa ska öka

- Fler missbrukare ska förmås upphöra med sitt missbruk

Dessa områden bör vara utgångspunkt för den fördjupade verksamhetsgranskningen med 2 – 3 enheter per område. Verksamhetsgranskningen föreslås också inkludera några frivilligorganisationer och någon upphandlad verksamhet. Vilka enheter som ska ingå kommer att preciseras i internrevisionsplanen för 2006, som ska föreläggas socialtjänstnämnden i februari 2006.

I internrevisionen ska ILS processerna och deras tillämpning granskas enligt följande:

- Är dokumentationen i ILS instrumenten – verksamhetsplan och budget, tertiärrapporter och verksamhetsberättelse - ändamålsenlig och rättvisande?
- Är ledning och styrningen av verksamheten ändamålsenlig?
- Hur uppmärksammas eventuella brister och hur rättas sådana brister till?
- Finns arbetsplaner, behandlingsplaner samt vårdplaner och hur följs dessa upp?
- Vilka handläggningsrutiner finns och hur efterlevs dessa?
- Hantering av kvalitetsgarantier
- Hur ser bemanningsrutinerna ut och hur efterlevs dessa?

För var och en av punkterna 1-7 ska mera detaljerade frågor utarbetas.

Frivilligorganisationerna följer inte samma ledningssystem (ILS) som socialtjänstförvaltningen men kraven är ändå i princip de samma med verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, revision, regelbundna uppföljningar etc. Omfattningen av frågor ska anpassas efter de riktlinjer som gäller för bidragsgivningen till frivilligorganisationer och till de avtal som är tecknade med upphandlad verksamhet.